

ΑΝΩΤΑΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

Α.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ Τ.Τ.
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΦΟΙΤΗΤΗ:
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:
ΔΕΔΟΥΛΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

Αθήνα Μάρτιος 2018

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ**

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

A.M 14483

ABSTRACT

This dissertation is part of a survey of state subsidies indicating what principles they are governing, why they exist and how the European Commission performs in the environment of healthy competition within the European Community.

Firstly, a report is given regarding what this specific dissertation contains and an overall conclusion for all the thesis.

Secondly, there is a historical reference about the European Union itself, the reason for which on March 25th 1957 was created, its values which are the foundation for the Institution. In addition, the efforts over the years it was created are mentioned until it reached its present point. Moreover, there is a report about the members who started the Institution, the members that make up the Institution as well as the future members of the Union. Additionally, the rules of fair competition are mentioned, its policy and the body which controls the European Union, that is the European Competition Commission.

Furthermore, all permitted and enforceable state aids are also listed and which state aid is excluded. In addition, the way that the European Committee imposes fines on the companies that have violated the laws, are also presented in the thesis. Lastly, there are mentioned some cases of fines on companies that have violated the laws of fair competition that the Union reinforces.

This study is based on legal texts as well as on the official websites of the European Union and its Institutions.

Subject area: State aid

Keywords: European Commission, healthy competition, state aids, imposing fines, Institution, European Union

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η πτυχιακή αυτή εργασία αποτελεί το κομμάτι έρευνας για τις κρατικές επιδοτήσεις αναφέροντας τι είναι, ποιες αρχές τις διέπουν, γιατί υπάρχουν και πως η Ευρωπαϊκή Ένωση και συγκεκριμένα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή λειτουργεί στο περιβάλλον του υγιούς ανταγωνισμού εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Αρχικά δίνεται μία αναφορά σχετικά με το τι περιέχει η συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία και ένα συνοπτικό συμπέρασμα για την όλη εργασία. Στην συνέχεια γίνεται μια ιστορική αναφορά γύρω από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τον λόγο για τον οποίο, στις 25 Μαρτίου 1957, δημιουργήθηκε, ποιες είναι οι αξίες της οι οποίες είναι και οι βάσεις στις οποίες στηρίζεται ο θεσμός. Ακόμα αναφέρονται οι προσπάθειες ανά τα χρόνια που δημιουργήθηκε μέχρι να φτάσει στο σημερινό της σημείο. Επιπλέον γίνεται και η αναφορά για τα μέλη εκείνα που ξεκίνησαν τον θεσμό, τα μέλη εκείνα που τον απαρτίζουν καθώς και τα μέλη εκείνα τα οποία επιθυμούν την μελλοντική τους ένταξη.

Επιπλέον, αναφέρονται οι κανόνες του υγιούς ανταγωνισμού, η πολιτική αυτού αλλά και το όργανο εκείνο το οποίο πραγματοποιεί τον έλεγχο για χάρη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανταγωνισμού. Επιπρόσθετα παρατίθενται όλες εκείνες οι επιτρεπτές και μη επιτρεπτές κρατικές ενισχύσεις αλλά και ποιες κρατικές ενισχύσεις εξαιρούνται. Επιπροσθέτως, παρουσιάζεται κι ο τρόπος με τον οποίο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιβάλλει τα πρόστιμα στις εταιρείες που παραβίασαν τους κανόνες. Συμπληρωματικά, παρουσιάζονται κάποιες περιπτώσεις προστίμων σε εταιρείες που παραβίασαν τους κανόνες του υγιούς ανταγωνισμού που η ένωση εκπροσωπεί.

Σαφώς, η μελέτη αυτή στηρίχθηκε σε επιστημονικά κείμενα νομικών αλλά και στις επίσημες ιστοσελίδες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των θεσμών που την αποτελούν

Θεματική περιοχή: Παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού και κρατικές ενισχύσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Λέξεις κλειδιά: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, υγιής ανταγωνισμός κρατικές ενισχύσεις, επιβολή προστίμου, θεσμός, Ευρωπαϊκή Ένωση

Περιεχόμενα

Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή.....	11
Κεφάλαιο 2 - Ιστορική ανασκόπηση.....	13
2.1. Αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	13
2.2. Οι προσπάθειες για την ένωση της Ευρώπης.....	13
2.3. Τα μέλη της Ένωσης.....	14
Κεφάλαιο 3 – Παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού και κρατικές ενισχύσεις.....	16
3.1. Πολιτική ανταγωνισμού.....	18
3.1.1. Να προσφέρει καλύτερες ή χαμηλότερες τιμές.....	18
3.1.2. Καλύτερη ποιότητα.....	18
3.1.3. Μεγαλύτερη ποικιλία των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών στους καταναλωτές.....	19
3.1.4. Καινοτομία.....	20
3.1.5. Καλύτεροι ανταγωνιστές στην διεθνή αγορά.....	20
3.2. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.....	20
3.3. Επιτρεπτές ενισχύσεις.....	22
3.4. Μη επιτρεπτές ενισχύσεις.....	24
3.5. Εξαιρούμενες της κρατικής παρέμβασης.....	24
3.6. Πρόστιμα.....	25
3.7. Υπολογισμός των προστίμων.....	25
Κεφάλαιο 4 - Περιπτώσεις παραβάσεων του δικαίου του ανταγωνισμού.....	27
4.1. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην Ευρώπη.....	28
4.1.1. Telefonica.....	28
4.1.2. Wanadoo Interactive.....	29
4.1.3. Ryanair.....	33
4.1.4. MasterCard.....	36

4.1.5.	Google	38
4.2.	Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην Ελλάδα	38
4.2.1.	Ελληνικά Καζίνα.....	39
4.2.2.	Αθηναϊκή Ζυθοποιία	42
4.2.3.	Δ.Ε.Η.....	43
	Συμπέρασμα	45
	Βιβλιογραφία.....	46

«Η Ευρώπη δεν επιτεύχθηκε και έτσι
είχαμε τον πόλεμο»¹

¹ Από την δήλωση της 9ης Μαΐου 1950 του Γάλλου Υπουργού Εξωτερικών Robert Schuman

Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή

Η Ευρωπαϊκή Ένωση επιθυμεί να προασπίσει ανθρωπιστικές και προοδευτικές αξίες και να διασφαλίσει ότι η ανθρωπότητα θα είναι οφελημένη και όχι θύμα των μεγάλων αλλαγών που συντελούνται σήμερα στον πλανήτη. Προβάλλει μια ανθρωπιστική θεώρηση και ένα κοινωνικό πρότυπο έχοντας την υποστήριξη της πλειοψηφίας των πολιτών της. Οι Ευρωπαίοι πολίτες διαφυλάζουν την πλούσια κληρονομιά των αξιών της, όπως η αφοσίωση στα ανθρώπινα δικαιώματα, η κοινωνική αλληλεγγύη, η ελευθερία της επιχειρηματικής δραστηριότητας, η δίκαιη κατανομή των καρπών της οικονομικής ανάπτυξης, το δικαίωμα για ένα προστατευόμενο περιβάλλον, ο σεβασμός της πολιτιστικής, γλωσσικής και θρησκευτικής πολυμορφίας και ο αρμονικός συνδυασμός της παράδοσης με την πρόοδο.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελείται από αρκετά θεσμικά όργανα. Ένα από αυτά είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία πραγματοποιεί έλεγχο σε θέματα που αφορούν τον ανταγωνισμό των εταιρειών τόσο για την σωστή συμπεριφορά μεταξύ τους αλλά κυρίως για το οικονομικό όφελος των ευρωπαίων πολιτών μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Κατά κύριο λόγο ελέγχει τις κρατικές ενισχύσεις που ένα κράτος για έναν ή περισσότερους λόγους παρέχει στις εταιρείες. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου ένα κράτος υποστηρίζει μόνο μια εταιρεία και αποκλείει τις υπόλοιπες ή προσπαθεί να διασώσει μια άλλη με όχι και απόλυτα νόμιμες μεθόδους. Μια τέτοιου είδους κίνηση εξετάζεται ενδελεχώς από τους θεσμούς της Ένωσης έτσι ώστε να διασφαλιστεί ο υγιής ανταγωνισμός αλλά και το όφελος που αποκτούν οι πολίτες μέσα από μια τέτοια κίνηση κρατικής ενίσχυσης.

Μέσα από αυτόν τον έλεγχο που πραγματοποιείται διασφαλίζονται η ποικιλία, η αξία και η ποιότητα των αγαθών και των υπηρεσιών που παρέχονται από τις εταιρείες οι οποίες έχουν εμπορική δραστηριότητα στον Ευρωπαϊκό χώρο. Επιπλέον, αποτρέπεται η δημιουργία ή η διάθεση για μονοπωλιακή ή ολιγοπωλιακή συμπεριφορά των εταιρειών διότι κάτι τέτοιο θα ζημίωνε κυρίως τους Ευρωπαίους πολίτες.

Αντιθέτως, οι κανόνες που έχει θεσπίσει εξασφαλίζουν θεμιτούς αλλά και ισότιμους όρους για τις επιχειρήσεις. Δεν τις περιορίζουν αλλά επικροτούν την καινοτομία και τα ενιαία πρότυπα για την ανάπτυξη των μικρών επιχειρήσεων.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ελέγχει, κυρίως, την σωστή λειτουργία της αγοράς. Μέσα από τον έλεγχο προκύπτουν κατά κύριο λόγο συστάσεις προς τις εταιρείες ενώ στην περίπτωση εκείνη που δεν συμμορφωθούν ή δεν επιδείξουν διάθεση συμμόρφωσης τότε ακολουθείται, με μια συγκεκριμένη διαδικασία υπολογισμού, η τακτική εκείνη της επιβολής των προστίμων.

Φυσικά, η Ευρωπαϊκή Έπιτροπή δεν λειτουργεί απρόσκοπτα και όλες οι περιπτώσεις των προστίμων αποφασίζονται τελεσίδικα μέσα από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κεφάλαιο 2 - Ιστορική ανασκόπηση

2.1. Αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

«Η Ευρωπαϊκή Ένωση επιθυμεί να προασπίσει ανθρωπιστικές και προοδευτικές αξίες και να διασφαλίσει ότι η ανθρωπότητα θα είναι οφελημένη και όχι θύμα των μεγάλων αλλαγών που συντελούνται σήμερα στον πλανήτη. Οι ανάγκες των λαών δεν είναι δυνατό να ικανοποιηθούν μόνο από τις δυνάμεις της αγοράς ούτε από τη μονομερή δράση της κάθε χώρας.

*Η Ευρωπαϊκή Ένωση, λοιπόν, προβάλλει μια ανθρωπιστική θεώρηση και ένα κοινωνικό πρότυπο έχοντας την υποστήριξη της τεράστιας πλειοψηφίας των πολιτών της. Οι Ευρωπαίοι διαφυλάττουν την πλούσια κληρονομιά των αξιών της, όπως η αφοσίωση στα ανθρώπινα δικαιώματα, η κοινωνική αλληλεγγύη, η ελευθερία της επιχειρηματικής δραστηριότητας, η δίκαιη κατανομή των καρπών της οικονομικής ανάπτυξης, το δικαίωμα για ένα προστατευόμενο περιβάλλον, ο σεβασμός της πολιτιστικής, γλωσσικής και θρησκευτικής πολυμορφίας και ο αρμονικός συνδυασμός της παράδοσης με την πρόοδο».*²

2.2. Οι προσπάθειες για την ένωση της Ευρώπης

Κατά καιρούς πολλοί ήταν αυτοί οι οποίοι προσπάθησαν να ενώσουν την Ευρώπη και πιθανότατα όχι με την μορφή που είναι σήμερα γνωστή. Η προσπάθειες ξεκίνησαν αρκετούς αιώνες πριν και συγκεκριμένα από τα χρόνια της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Το σχέδιο αυτό αποτύγχανε κάθε φορά και σε κάθε προσπάθεια για έναν συγκεκριμένο, αλλά πολύ σημαντικό, λόγο. Ο λόγος αυτός ήταν η βία και η απουσία σεβασμού προς τους λαούς.

Η πρώτη καταγεγραμμένη σκέψη και προσπάθεια ένωσης με ειρηνικό τρόπο ήταν το 1818 από τον τότε Υπουργό Εξωτερικών της Αυτοκρατορικής Ρωσίας Ιωάννη Καποδίστρια,³

² Pascal Fontaine «Η Ευρωπαϊκή Ένωση με απλά λόγια – Η Ευρώπη σε 12 μαθήματα» <https://publications.europa.eu/el/publication-detail/-/publication/2d85274b-0093-4e38-896a-12518d629057> (τελευταία επίσκεψη 13/07/2017)

³ Ο Ιωάννης Καποδίστριας ήταν ο πρώτος Κυβερνήτης του τότε ελληνικού έθνους από το 1828 έως το 1831. Το πρωί της 27ης Σεπτεμβρίου 1831 με το Ιουλιανό ημερολόγιο (δηλαδή

Η προσπάθεια αυτή πολεμήθηκε από τον αυστριακό Καγκελάριο Μέτερνιχ αφού την θεωρούσε πολύ επικίνδυνη.

Έναν αιώνα αργότερα το 1929 ήρθε, για να απορριφθεί ξανά, η δεύτερη προσπάθεια για την πολυπόθητη ένωση της Ευρώπης αυτή την φορά από την πλευρά της Γαλλίας.

Στις 9 Μαΐου 1950 ήρθε η τρίτη προσπάθεια, πάλι από την Γαλλία, η οποία και έμελε να είναι αυτή με την οποία στην γηραιά Ευρώπη πλέον θα γινόταν η πολυπόθητη αυτήν Ένωση. Μία ένωση που τα κράτη μέλη της θα εκφράζονται με τρόπο ελεύθερο, έγκυρο και δημοκρατικό καθώς η συμμετοχή τους θα είναι υπό δίκαιους όρους και προϋποθέσεις.⁴

2.3. Τα μέλη της Ένωσης

Η πρόταση για την υλοποίηση της Ένωσης τέθηκε σε εφαρμογή αρκετά γρήγορα. Μέσα σε ένα έτος, από την στιγμή της υπογραφής μεταξύ έξι χωρών της δυτικής Ευρώπης, γεννήθηκε η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έτσι, στις 18 Απριλίου 1951 μεταξύ της Γαλλίας, της Ιταλίας, της Ομοσπονδιακής Γερμανίας (Δυτική Γερμανία), του Βελγίου, της Ολλανδίας (Κάτω Χώρες) και τέλος του Λουξεμβούργου υπεγράφη Συνθήκη των Παρισίων, με την οποία δημιουργήθηκε η πρώτη από τις τρεις Ευρωπαϊκές κοινότητες, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (Ε.Κ.Α.Χ).

Το 1983 η Ευρωπαϊκή Ένωση άρχισε, ουσιαστικά, την σταδιακή διεύρυνση της με την εισδοχή νέων μελών τα οποία συνεχίζονται έως και σήμερα. Μάλιστα ολοένα και περισσότερα μέλη επιθυμούν να ενταχθούν θέλοντας να επωφεληθούν των προνομίων που έχει το να είσαι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ένωση ωστόσο δεν αποδεχόταν με ευκολία την είσοδο κάποιου κράτους. Ο λόγος ήταν ότι την περίοδο εκείνη τα περισσότερα κράτη της Ευρώπης αντιμετώπιζαν πολλά οικονομικά αλλά κυρίως πολιτικά προβλήματα τα οποία μελλοντικά θα επηρέαζαν αρνητικά την πορεία της.

στις 9 Οκτωβρίου 1831), έξω από την εκκλησία του Αγίου Σπυρίδωνος πυροβόλησαν και μαχαίρωσαν θανάσιμα τον κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια, καθώς πήγαινε να παρακολουθήσει την κυριακάτικη θεία λειτουργία από τους Κωνσταντίνο και Γεώργιο Μαυρομιχάλη.

⁴ Π. Κανελλόπουλος, Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης - Η συνθήκη της Λισαβόνας, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2016, σελ. 69

Μέσα σε αυτά τα οφέλη, ίσως και το σημαντικότερο το οποίο τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιουλίου 1987, είναι αυτό της ελεύθερης αγοράς. «Ελεύθερη αγορά» σημαίνει πως δεν υπάρχουν εμπόδια από τα εθνικά σύνορα όπως οι δασμοί αλλά και όποιοι άλλοι περιορισμοί λάμβαναν χώρα όπως οι τελωνιακοί δασμοί κι έλεγχοι. Αυτό βέβαια θα ίσχυε το ίδιο και για τις μετακινήσεις των ατόμων μεταξύ των μελών της. Κάθε ευρωπαίος πολίτης μετακινείται ελεύθερα μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η διεύρυνση της ένωσης ξεκίνησε το 1973 με την ένταξη της Δανίας, του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας ενώ το 1981 η Ελλάδα γίνεται το δέκατο τρίτο μέλος της και το 1986 ακολούθησαν η Ισπανία και η Πορτογαλία.

Με την συνθήκη του Μάαστριχ το 1992, σταδιακά, η Ευρωπαϊκή Ένωση άρχισε μια περαιτέρω διεύρυνση. Το 1995 η Ευρωπαϊκή Ένωση καλωσόρισε στην οικογένεια της τρία νέα μέλη με την Αυστρία, την Σουηδία και την Φινλανδία να είναι αυτά τα κράτη τα οποία θα διευρύνουν τα σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να ακολουθήσουν δέκα χρόνια μετά δέκα επιπλέον κράτη.

Έτσι, το 2004 η Εσθονία, η Κύπρος, η Λετονία, η Λιθουανία, η Μάλτα, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Σλοβακία, η Σλοβενία και η Τσεχική Δημοκρατία εντάχθηκαν και διεύρυναν την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το 2007 η οικογένεια της ενωμένης Ευρώπης μεγάλωσε ακόμα περισσότερο με την ένταξη της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας, ενώ το 2013 υποδέχθηκε το τελευταίο μέχρι στιγμής μέλος της, την Κροατία.

Μέσα στην πορεία της έφτασε τελικά τα 28 κράτη μέλη με μόνο μια προς αποχώρηση. Το 2016 το Ηνωμένο Βασίλειο μετά από δημοψήφισμα όπου η πλειοψηφία των Βρετανών πολιτών ψήφισε υπέρ της εξόδου και την ενεργοποίηση του άρθρου 50 κατά το οποίο προβλέπετε η οικειοθελής αποχώρηση ενός κράτους μέλους από την Ευρωπαϊκή Ένωση (η αποχώρηση προβλέπεται να έχει ολοκληρωθεί μέσα στο 2018 χωρίς αυτό να είναι απόλυτα σίγουρο ως προς τον ακριβή προσδιορισμό της ημερομηνίας αποχώρησης).⁵

⁵ Ibid

Κεφάλαιο 3 – Παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού και κρατικές ενισχύσεις

Σύμφωνα με το άρθρο 107.1 ΣΛΕΕ «*Ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιασδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύουν τον ανταγωνισμό δια της εννοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασύμβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν οι Συνθήκες ορίζουν αλλιώς*»⁶

Παράλληλα η Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσα σε όλους τους κανόνες που έχει σχεδιάσει, έχει αφιερώσει και νομοθετήσει αρκετούς κανόνες και για τον τομέα της ανταγωνιστικότητας. Οι κανόνες που έχει θεσπίσει εξασφαλίζουν θεμιτούς αλλά και ισότιμους όρους για τις επιχειρήσεις χωρίς να περιορίζουν - αντιθέτως να επικροτούν την καινοτομία, τα ενιαία πρότυπα και την ανάπτυξη των μικρών επιχειρήσεων. Απαράβατοι κανόνες για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τον υγιή ανταγωνισμό εντός αλλά και εκτός της είναι:⁷

- 1) **Συμπράξεις μεταξύ των επιχειρήσεων (συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές) και διαχωρισμός της αγοράς σε περιοχές.**⁸ Είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά και απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, όλες οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε εναρμονισμένη πρακτική, που δύναται να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της εσωτερικής αγοράς⁹. Υπάρχουν αρκετές μορφές συμπράξεων που μπορούν να κάνουν οι εταιρείες μεταξύ τους και αυτές είναι: Συμφωνίες μεταξύ των επιχειρήσεων, ο περιορισμός

⁶ Αστέρης Δ. Πλιάκος, Το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης Θεσμικό & Ουσιαστικό Δίκαιο, εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, 2012 σελίδα 639

⁷ http://ec.europa.eu/competition/consumers/what_el.html (τελευταία επίσκεψη 19/02/2018)

⁸ Άρθρο 101 και 102 της ΣΛΕΕ για την αντιμονοπωλιακή νομοθεσία <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM:l26092> (τελευταία επίσκεψη 19/02/2018)

⁹ Αστέρης Δ. Πλιάκος, Το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης Θεσμικό & Ουσιαστικό Δίκαιο, εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, 2012 σελίδα 486

του ανταγωνισμού και ο περιορισμός του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών. Ουσιαστικά γίνεται προσπάθεια να επιτυγχάνεται το γεγονός οι επιχειρήσεις να μην καθορίζουν τις τιμές (καρτέλ) αλλά και οι αγορές να μην είναι έτσι κατανομημένες μεταξύ τους ώστε αυτά τα καρτέλ να τις διοικούν.

- 2) **Καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης.**¹⁰ Γίνεται δηλαδή η προσπάθεια ώστε να μην παραγκωνίζονται οι μικροί ανταγωνιστές από τις εταιρείες όπου κατέχουν δεσπόζουσα θέση μέσα στην αγορά έτσι ώστε να υπάρχει ο υγιής ανταγωνισμός μεταξύ όλων των εταιρειών ανεξάρτητα από το μέγεθός τους.
- 3) **Οι συγκεντρώσεις εκείνες μέσα από τις οποίες θα εξασφαλίσουν την δυνατότητα να ελέγχουν την αγορά.** Σε αυτή την περίπτωση αξίζει να αναφερθεί πως μέσω αυτού του κανονισμού αποτρέπεται ένας μικρός αριθμός από συγχωνεύσεις εταιρειών. Φυσικά απαγορεύονται οι συγκεντρώσεις τόσο ως προς εκείνες για τις οποίες η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχει καμία γνώση αλλά και για εκείνες που πραγματοποιούνται μεταξύ των μεγάλων επιχειρήσεων που έχουν ή αναπτύσσουν μια σημαντική δραστηριότητα τόσο εντός όσο και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και από τις εταιρείες στις οποίες η έδρα τους είναι εκτός αυτής, οι οποίες ωστόσο μπορούν να επηρεάσουν την αγορά όπως για παράδειγμα η Facebook, η Alphabet, η Apple, η Microsoft και πολλές ακόμα.

Πολλά κράτη, σε κάποιους τομείς της οικονομίας αλλά και σε συγκεκριμένες εταιρείες οι οποίες εξυπηρετούν δικά τους πολιτικά συμφέροντα, τείνουν να είναι αρκετά ελαστικά και να δίνουν σε αυτές, από τους δημόσιους οικονομικούς πόρους, ένα οικονομικό πλεονέκτημα. Συνήθως όμως αυτό είναι αθέμιτο, το οποίο σημαίνει πως οι εταιρείες αυτές γίνονται πιο ανταγωνιστικές έναντι εκείνων που δεν λαμβάνουν την ίδια μεταχείριση. Το πρόβλημα του μη υγιούς ανταγωνισμού δεν επηρεάζει μόνο το εμπόριο και τον ανταγωνισμό εντός της χώρας αλλά τον στρεβλώνει, στο σύνολο του, και εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

¹⁰ Άρθρο 101 και 102 της ΣΛΕΕ καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM:126092> (τελευταία επίσκεψη 19/02/2018)

3.1. Πολιτική ανταγωνισμού

Η πολιτική ανταγωνισμού είναι συμαντική για τους καταναλωτές και για αυτό τον λόγο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσπαθεί, και καλείτε, να τηρεί μια αρκετά εύθραυστη ισορροπία. Ο λόγος που αναφέρεται αυτό είναι γιατί οι κρατικές ενισχύσεις να μην μπορεί να δίνονται στις εταιρείες αλλά ο σκοπός για τον οποίο προσφέρονται είναι:

3.1.1. Να προσφέρει καλύτερες ή χαμηλότερες τιμές¹¹

Ο μοναδικός τρόπος για να υπάρχουν χαμηλότερα προσφερόμενες τιμές είναι να υπάρχει, υγιής, ανταγωνισμός στην αγορά. Αυτό πραγματώνεται μόνο όταν υπάρχουν περισσότερες εταιρείες προσφοράς ίδιου προϊόντος ή υπηρεσίας.

Όταν σε μια οικονομία υπάρχει μία εταιρεία να προσφέρει ένα προϊόν το οποίο όμως το θέλουν αν όχι όλοι οι καταναλωτές αλλά οι περισσότεροι λογικό είναι πως θα στραφούν στην μοναδική εκείνη εταιρεία παροχής του προϊόντος αυτού όπου η τιμή θα προσαρμοζόταν όχι προς το συμφέρον των καταναλωτών αλλά προς το συμφέρον της ίδιας της εταιρείας χωρίς ωστόσο να διασφαλίζεται η ποιότητα του.

Αν για παράδειγμα υπήρχε στην Ελλάδα μία εταιρεία παραγωγής γάλακτος τότε όλοι οι καταναλωτές θα αγόραζαν, αναγκαστικά, μόνο από αυτήν και πιθανότατα σε αρκετά υψηλή τιμή άσχετα με την ποιότητα η οποία και δεν θα ήταν διασφαλισμένη για τους καταναλωτές.

3.1.2. Καλύτερη ποιότητα¹²

Η ποιότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών σίγουρα κατέχει σημαντική θέση στην επιλογή ενός προϊόντος. Με την ύπαρξη του ανταγωνισμού οι εταιρείες επενδύουν στην βελτίωση των προϊόντων και των υπηρεσιών τους. Αυτό γίνεται με την προσπάθεια να διατηρήσουν τη χαμηλότερη δυνατή τιμή και ταυτόχρονα να έχουν και την βέλτιστη εκείνη ποιότητα.

¹¹ http://ec.europa.eu/competition/consumers/why_el.html (τελευταία επίσκεψη 02/07/2017)

¹² Ibid

Κατά αυτό τον τρόπο θα είναι περισσότερο ανταγωνιστικοί και οι καταναλωτές θα μπορούν να επιλέξουν τα δικά της προϊόντα έναντι εκείνων που προσφέρουν οι ανταγωνίστριες εταιρείες.

3.1.3. Μεγαλύτερη ποικιλία των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών στους καταναλωτές¹³

Όταν μία εταιρεία έχει μονοπωλιακό χαρακτήρα γνωρίζει ό,τι προϊόν ή η υπηρεσία και να παρέχει (σχέση τιμής και ποιότητας) ο καταναλωτής είναι αναγκασμένος να επιλέξει το δικό της. Στην αντίθετη περίπτωση όμως που υπάρχουν ανταγωνίστριες εταιρείες τότε η ποικιλία των προσφερόμενων υπηρεσιών και προϊόντων διευρύνονται θέλοντας με αυτόν τον τρόπο να κερδίσει περισσότερους καταναλωτές.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα ήταν η Multichoice Hellas (NOVA δορυφορική τηλεόραση) η οποία για πολλά χρόνια παρείχε μόνο ένα πακέτο για όλους τους καταναλωτές προσφέροντας όλα τα κανάλια της για όλους. Παρείχε, δηλαδή, μόνο μια επιλογή η οποία έπρεπε να είναι αποδεκτή από όλους. Επιπλέον, το τίμημα των υπηρεσιών της ήταν αρκετά υψηλό, εάν κάποιος αναλογιστεί τις τιμές σήμερα με τις τιμές που υπήρχαν σε εκείνη την περίοδο. Αν κάποιος καταναλωτής ήθελε να παρακολουθεί μόνο ταινίες ήταν υποχρεωμένος να πληρώνει και για τα αθλητικά κανάλια τα οποία και δεν θα τον ενδιέφεραν ή αν κάποιος καταναλωτής ήθελε να παρακολουθεί μόνο τα αθλητικά κανάλια ήταν υποχρεωμένος να πληρώνει και για όλα τα υπόλοιπα τα οποία και μπορεί να μην τα παρακολουθούσε και ποτέ.

Με την έλευση όμως κι άλλων παρόχων τηλεοπτικού προγράμματος, δορυφορικού και επίγειου, η αγορά διαφοροποιήθηκε και προσαρμόστηκε όχι με τον μονοπωλιακό χαρακτήρα που υπήρχε αλλά με τον ανταγωνιστικό κι αυτή την στιγμή οι καταναλωτές απολαμβάνουν τόσο χαμηλότερες τιμές όσο και μεγαλύτερη ποικιλία σε συνδυασμό με υψηλότερης ποιότητας υπηρεσίες. Επιπλέον έχουν και την δυνατότητα να επιλέξουν μεταξύ και των πακέτων αλλά και των εταιρειών που καλύπτουν τις δικές τους ανάγκες και όχι τις ανάγκες των εταιρειών όπως αυτό συνέβαινε πριν.

¹³ Ibid

3.1.4. Καινοτομία¹⁴

Η Ευρωπαϊκή Ένωση επενδύει πολλά χρήματα στην καινοτομία, άλλωστε είναι και μία από τις αξίες της. Πιστεύει πως με αυτό τον τρόπο ο ανταγωνισμός βελτιώνεται και οι πολίτες της απολαμβάνουν καλύτερες αλλά και περισσότερες υπηρεσίες. Επιπλέον μέσα από αυτήν η Ευρωπαϊκή αγορά μπορεί, και γίνεται, όλο και πιο ανταγωνιστική στις υπόλοιπες αγορές (Η.Π.Α, Κίνα, Ιαπωνία και άλλες).

3.1.5. Καλύτεροι ανταγωνιστές στην διεθνή αγορά¹⁵

Για όλους τους προαναφερόμενους λόγους οι εταιρείες δεν παραμένουν μόνο σε μία μικρή εγχώρια αγορά αλλά πλέον απευθύνονται τόσο στην ευρύτερη ευρωπαϊκή αγορά όσο και σε ολόκληρο τον κόσμο. Όταν ισχύουν όλα αυτά το γεγονός πως ένας μη ευρωπαίος πολίτης θα επιλέξει μια ευρωπαϊκή εταιρεία δε σημαίνει μόνο πως η οικονομία της ένωσης έχει θετικό αντίκρισμα, ως μια ενιαία αγορά, αλλά και πως η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση γίνεται ολοένα και πιο ισχυρή έναντι των άλλων οικονομιών.

3.2. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή¹⁶

Με έδρα την πόλη των Βρυξελλών, είναι το εκτελεστικό εκείνο όργανο το οποίο έχει ως αποστολή του τόσο να προστατεύει όσο και να προωθεί τα συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εκπροσωπείται από τους Επιτρόπους τους οποίους η κάθε χώρα έχει επιλέξει. Η κύρια διαφορά των Επιτρόπων με αυτή των Υπουργών είναι πως οι πρώτοι ενεργούν για την Ένωση ενώ οι δεύτεροι για την χώρα που εκπροσωπούν. Αυτοί άλλωστε είναι και τα κύρια θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όπως γίνεται αντιληπτό ο μεγάλος αριθμός των εκπροσώπων είναι αυτός που δυσκολεύει την γρήγορη λήψη των αποφάσεων διότι όσο θα αυξάνεται ή θα μειώνεται ο αριθμός των κρατών μελών τόσο θα αυξάνεται, και θα μειώνεται

¹⁴ Ibid

¹⁵ Ibid

¹⁶ https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-commission_el (τελευταία επίσκεψη 02/07/2017)

αντίστοιχα, ο αριθμός των εκπροσώπων εκτός κι αν η Επιτροπή αποφασίσει¹⁷ πως ο αριθμός θα πρέπει να μειωθεί στο κατώτερο δηλαδή στα δυο τρίτα των κρατών μελών.

Επιπλέον, είναι υπεύθυνοι για την Ένωση αλλά και την επέκτασή της, λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη, τα συμφέροντα που έχει κάθε κυβέρνηση ξεχωριστά αλλά δεν έχουν και την ανάλογη προτεραιότητα. Αυτό συμβαίνει γιατί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προωθεί το κοινό συμφέρον το οποίο θα βοηθήσει την Ένωση και γι αυτό τον λόγο παίρνει τις πρωτοβουλίες εκείνες για την πραγμάτωση του σκοπού της. Όπως γίνεται αντιληπτό εάν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή λάμβανε υπόψη της τα αρχικά συμφέροντα που κάθε χώρα έχει ως μεμονωμένα γεγονότα τότε αυτά θα τοποθετούνταν ως εμπόδια για την ανάπτυξη της Ένωσης και κατ' επέκταση και της ίδιας της χώρας της οποίας τα συμφέροντα στάθηκαν εμπόδιο. Κατά αυτή την άποψη δεν θα μπορούσε να υπάρχει οποιαδήποτε ένωση.¹⁸

Σε αυτό το κομμάτι επεμβαίνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία καλείται να επιτρέψει ή να απαγορεύσει μια τέτοιου είδους ενδεχόμενη κατάσταση. Στην παρούσα φάση θα γινόταν λόγος για κρατικές ενισχύσεις. Ένα κράτος μπορεί να βοηθήσει, σύμφωνα πάντα με τους νόμους και τους κανόνες που διέπουν την χώρα τόσο σε ενωσιακό επίπεδο όσο και σε εγχώριο, μία εταιρεία προσφέροντας της ευνοϊκούς όρους για ανάπτυξη ή χρηματοδότηση αρκεί όμως αυτό να είναι σύμφωνα με τους κανόνες.

Αυτό σημαίνει πως η κρατική ενίσχυση δεν θα δοθεί μόνο σε μία ή σε περισσότερες εταιρείες αλλά σε όλες τις εταιρείες που ανήκουν στον ίδιο παραγωγικό τομέα και θα λάβουν τον ίδιο βαθμό ενίσχυσης. Αν για παράδειγμα μια ελληνική εταιρεία που δραστηριοποιείται στις τηλεπικοινωνίες αιτηθεί μια κρατική ενίσχυση τότε θα πρέπει να ενισχυθούν και οι υπόλοιπες εταιρείες του ίδιου κλάδου έτσι ώστε να συνεχίσει να υπάρχει ο ίδιος υγιής ανταγωνισμός ενώ παράλληλα δεν θα πρέπει να επηρεάζει και τον υπόλοιπο ανταγωνισμό μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Δηλαδή στόχος της είναι με την ενίσχυση αυτή να ωφεληθεί πραγματικά το ευρύτερο δημόσιο συμφέρον, η κοινωνία αλλά και το σύνολο της οικονομίας της.

¹⁷ Σύμφωνα με την πέμπτη παράγραφο του άρθρου 17 ΣΕΕ

¹⁸ https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-commission_el (τελευταία επίσκεψη 02/07/2017)

Η Επιτροπή παρακολουθεί όλες τις κρατικές ενισχύσεις και γι' αυτό τον λόγο όλα τα κράτη μέλη οφείλουν να ενημερώνουν, πριν χορηγήσουν την ενίσχυση, την Επιτροπή για τις προγραμματισμένες επιδοτήσεις τους αλλά και για όποια άλλης μορφής ενίσχυση πρόκειται να πραγματοποιήσουν. Κατόπιν αυτού η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μετά την προκαταρκτική της αξιολόγηση, από το σύνολο των κοινοποιούμενων κρατικών ενισχύσεων θα δώσει έγκριση για το 85% αυτών.

Ακόμα, έχει την δυνατότητα να αμφισβητήσει κάποιες επιχορηγήσεις όπου ακολουθεί την σχετική διαδικασία έτσι ώστε πριν ανακοινώσει την καταληκτική της απόφαση στα ενδιαφερόμενα μέρη, αυτά να υποβάλλουν τις τυχόν παρατηρήσεις ή ενστάσεις τους έτσι ώστε με αυτό τον τρόπο να μπορέσει να μελετήσει την υπόθεση από όλες της πτυχές της.

Επίσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρακολουθεί όλες τις κρατικές ενισχύσεις είτε αυτές είναι άνω είτε είναι κάτω του οικονομικού ορίου που θεωρείται ή όχι κρατική ενίσχυση. Τέτοιες περιπτώσεις προκύπτουν από τυχαία ενημέρωση, μετά από δίκες ή από καταγγελίες ιδιωτών και επιχειρήσεων χωρίς ωστόσο να εξαιρούνται και αυτές που αποκαλύπτονται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Τέλος, αν υποπέσει στην αντίληψη της μια τέτοια παράνομη ενίσχυση κατατίθεται αίτημα προς τις τοπικές αρχές έτσι ώστε να γίνει διακοπή της οποιας σχετικής ενίσχυσης που έχει δοθεί. Επιπλέον καθίσταται απαιτητή η επιστροφή της κρατικής ενίσχυσης είτε μέρος αυτής είτε ολόκληρου του ποσού εκείνου το οποίο η παραβούσα επιχείρηση έχει λάβει από το κράτος.

3.3. Επιτρεπτές ενισχύσεις

Υπάρχουν κάποιες ενισχύσεις όπου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις επιτρέπει και άλλες τις οποίες τις απορρίπτει. Επιτρεπτές για το κοινό συμφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενισχύσεις είναι εκείνες οι οποίες βοηθούν:

- *«Μειονεκτούσες περιοχές*
- *Μικρομεσαίες επιχειρήσεις*
- *Την έρευνα και την ανάπτυξη*
- *Την προστασία του περιβάλλοντος*
- *Την επιμόρφωση*
- *Την απασχόληση*

- *Τον πολιτισμό»¹⁹*

Για να επιτραπεί και να κριθεί μία κρατική ενίσχυση ως νόμιμη θα πρέπει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ελέγξει κάποιους παράγοντες όπως:

Αν οι κρατικές αρχές έχουν ήδη προχωρήσει σε κάποιου είδους ενίσχυση. Τέτοιου είδους μπορεί να είναι κάποιες ειδικές επιχορηγήσεις, η απαλλαγή από φόρους, να συμμετέχει ως μέτοχος το ίδιο το κράτος, να παρέχει διάφορα αγαθά αλλά και υπηρεσίες σε διαφορετικούς όρους οι οποίοι να είναι πολύ ευνοϊκοί κλπ.

Αν η ενίσχυση αυτή έχει κάποιας μορφής, αν ναι σε τι μορφή και σε ποια ένταση, επηρεασμού στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην συγκεκριμένη περίπτωση υπάρχει ένα χρηματικό και χρονικό όριο. Αυτό σημαίνει πως αν μια επιχείρηση έχει λάβει ποσά κάτω των διακοσίων χιλιάδων ευρώ (200.000,00€) σε διάστημα τριών ετών τότε αυτή η κίνηση, σύμφωνα με την επιτροπή, θεωρείται πως δεν επηρεάζει την εμπορική δραστηριότητα μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο λόγος που αυτά δεν θεωρούνται κρατικές ενισχύσεις είναι πως το ύψος του ποσού τους δεν θεωρείται τόσο υψηλό ώστε να επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ των χωρών.

Επίσης, σημαντικό θεωρείται το γεγονός πως μη έχοντας η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αξιολογήσει τέτοιου είδους ποσά, επικεντρώνεται περισσότερο σε εκείνα που είναι αρκετά υψηλότερα ενώ παράλληλα έχουν μια πιο άμεση επιρροή στις συναλλαγές των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αν η εν λόγω ενίσχυση έχει γίνει επιλεκτικά. Αν μια εταιρεία ευνοηθεί με χαμηλότερη φορολογία ή σε θέματα που αφορούν το προσωπικό της και αυτό δεν την καθιστά περισσότερο ανταγωνιστική και αντιθέτως βοηθούν στο σύνολο της οικονομίας και του εμπορίου κι εφόσον ισχύουν όλα τα παραπάνω. Αν όμως τα μέτρα αυτά επηρεάζουν τόσο τον εγχώριο υγιή ανταγωνισμό όσο και στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τότε μια τέτοια κίνηση θα πρέπει να αποτραπεί.

¹⁹ http://ec.europa.eu/competition/consumers/government_aid_el.html
(τελευταία επίσκεψη 02/07/2017)

Αν υπάρχει στη δεδομένη στιγμή, βραχυχρόνια ή μακροχρόνια διαστρέβλωση του ανταγωνισμού. Αν υφίσταται κάτι από αυτά τότε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα προβεί στην άρση της χορηγούμενης ενίσχυσης. Στην αντίθετη όμως περίπτωση όπου κάτι τέτοιο δεν υφίσταται τότε η Επιτροπή παραχωρεί την άδεια της συγκεκριμένης ενίσχυσης μιας και θα υπάρχει συμβιβασμός στην κοινή αγορά.

3.4. Μη επιτρεπτές ενισχύσεις

Υπάρχουν κάποιες ενισχύσεις τις οποίες οι Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεωρεί πως δεν γίνονται για τον υγιή ανταγωνισμό αλλά για να εξυπηρετήσουν κάποιους συγκεκριμένους σκοπούς. Για την αποφυγή αυτών και διάφορων άλλων λόγων η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απαγορεύει ή τουλάχιστον δεν επιτρέπει τις ενισχύσεις εκείνες όπως:

- *«Οι γενικές επενδυτικές ενισχύσεις για μεγάλες επιχειρήσεις που βρίσκονται εκτός των καθορισμένων μειονεκτούσων περιοχών.*
- *Οι εξαγωγικές ενισχύσεις*
- *Οι ενισχύσεις λειτουργίας (δηλαδή, για την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων των επιχειρήσεων)»²⁰*

3.5. Εξαιρούμενες της κρατικής παρέμβασης

Από τις κρατικές παρεμβάσεις υπάρχουν και κάποιες επιχειρήσεις οι οποίες εξαιρούνται και αποκλείονται. Τέτοιες επιχειρήσεις είναι τα τραπεζικά ιδρύματα αλλά και εταιρείες οι οποίες εμπίπτουν και επηρεάζουν τον υγιή ανταγωνισμό και ενισχύουν το μονοπώλιο ή το ολιγοπώλιο.

Τα τραπεζικά ιδρύματα εξαιρούνται διότι υπάρχει συγκεκριμένο νομοθετικό περιεχόμενο από το οποίο και υποστηρίζονται, διασώζονται εάν υπάρξει ανάγκη, λαμβάνουν συγκεκριμένη οικονομική ενίσχυση, εμπίπτουν σε ειδικούς οικονομικούς και αναπτυξιακούς ελέγχους αλλά και το εποπτικό διοικητικό τους σχήμα ακολουθεί μια διαφορετική πολιτική εκλογής από αυτή των υπόλοιπων εταιρειών.

²⁰ Ibid (τελευταία επίσκεψη 13/07/2017)

Σύμφωνα με τα παραπάνω η όποια επιπλέον οικονομική ενίσχυση θα ήταν πλεονάζουσα και θα απορροφούσε τους πόρους από τον λοιπό ανταγωνισμό και τις εταιρείες εκείνες που η οικονομική αυτή ενίσχυση θα έδινε τόσο ώθηση στην ίδια την εταιρεία όσο και στον ανταγωνισμό.

Γενικά, για τις εταιρείες εκείνες οι οποίες παρεμβαίνουν άμεσα ή έμμεσα στην ανταγωνιστικότητα του εμπορίου παρεμποδίζεται η επιπλέον οικονομική ενίσχυση τους.²¹

3.6. Πρόστιμα

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχει στόχο την αύξηση των εσόδων της μέσω των προστίμων και γι' αυτό τον λόγο η επιβολή τους αλλά και η είσπραξη τους γίνεται τόσο για την πρόληψη όσο και για την αντιμετώπιση και την μείωση του φαινομένου των παραβάσεων. Σύμφωνα με την ίδια²², αν δεν υπήρχε η επιβολή των προστίμων και οι παραβάτες παρέμεναν ατιμώρητοι το φαινόμενο θα έπληττε την οικονομία τόσο από την μεριά του υγιούς ανταγωνισμού των επιχειρήσεων όσο και από την πλευρά των καταναλωτών οι οποίοι θα πλήρωναν τις υπηρεσίες αλλά και αγαθά πιθανότατα πιο ακριβά αλλά ίσως και κατώτερης ποιότητας²³.

3.7. Υπολογισμός των προστίμων

«Τα άρθρα 101 και 102 της Συνθήκης (ΣΛΕΕ) απαγορεύουν διάφορες ανταγωνιστικές πρακτικές. Το άρθρο 103 παρέχει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξουσίες θέσπισης συστήματος επιβολής της νομοθεσίας, περιλαμβανομένης της επιβολής προστίμων. Ο κανονισμός 1/2003 του Συμβουλίου, vii βάσει του άρθρου 103 της ΣΛΕΕ, παρέχει στην Επιτροπή τις εξουσίες εφαρμογής αυτών των κανόνων και επιβολής προστίμων σε επιχειρήσεις. Θεσπίζει τις αρχές που προβλέπουν ότι τα πρόστιμα πρέπει να στηρίζονται στη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παρά-

²¹ http://ec.europa.eu/competition/consumers/government_aid_el.html (τελευταία επίσκεψη 19/02/2018)

²² Την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

²³ http://ec.europa.eu/competition/cartels/overview/factsheet_fines_el.pdf (τελευταία επίσκεψη 13/07/2017)

βασης και θέτει ως ανώτατο όριο προστίμου το 10% του κύκλου εργασιών που προαναφέρθηκε»²⁴.

Η επιβολή των προστίμων δεν πραγματοποιείται με τρόπο αόριστο, υπάρχουν κάποια στάδια τα οποία ακολουθούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και αυτά είναι:

Το ποσοστό της αξίας των πωλήσεων. Αφορούν τις πωλήσεις εκείνες οι οποίες έχουν μεγαλύτερη αξία από άλλες με μικρότερη, δηλαδή εκείνες οι οποίες ζημιώνουν περισσότερο την οικονομία έναντι άλλων με μικρότερη αξία.

Η διάρκεια. Αυτό το ποσοστό της αξίας των σχετικών πωλήσεων πολλαπλασιάζεται επί τον αριθμό των ετών και των μηνών που έχει διαρκέσει η παράβαση. Δηλαδή αν μια εταιρεία παρανομεί επί πέντε χρόνια είναι πέντε φορές πιο επιζήμια έναντι μιας άλλης η οποία παρανομεί επί δύο.

Αυξήσεις και μειώσεις. Το πρόστιμο μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με το αν η εταιρεία έχει συμμορφωθεί, αν συνεχίζει ή σταμάτησε την όποια παρανομία ή αν αυτό έγινε με κρατική συμπαράσταση σε ποσοστό 15 - 20%.

Συνολικό όριο. Το επιβαλλόμενο πρόστιμο δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% από τον συνολικό ετήσιο κύκλο εργασιών της επιχείρησης.

Μειώσεις λόγω επιεικούς μεταχείρισης. Εξαρτάται από το αν η εταιρεία θα βοηθήσει ή όχι στον έλεγχο παρέχοντας στην Επιτροπή τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία.

Μειώσεις μετά από διευθέτηση διαφορών. Αυτή η περίπτωση είναι άμεσα συνδεδεμένη με την πιο πάνω περίπτωση, διότι μέσω της διευκόλυνσης με την παροχή των αποδεικτικών, η επιτροπή παρέχει 10% μείωση του προστίμου ώστε αυτοί οι πόροι να επενδυθούν σε νέες έρευνες από την εταιρεία.

²⁴ Ibid

Κεφάλαιο 4 - Περιπτώσεις παραβάσεων του δικαίου του ανταγωνισμού

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει προβεί κατά καιρούς, από την σύσταση της, σε διάφορους ελέγχους σε όλες τις χώρες που διαμορφώνουν την Ευρωπαϊκή Ένωση όπου έχει αποτρέψει την έξαρση του μονοπωλίου και του ολιγοπωλίου προς το συμφέρον των καταναλωτών αλλά και υπέρ του υγιούς ανταγωνισμού εντός της επικράτειας της.

Όταν αναφερόμαστε στην προστασία των καταναλωτών τότε εννοούμε πως αυτοί να μην εγκλωβίζονται στην παροχή λίγων έως μίας επιχείρησης από την οποία μπορούν να λάβουν προσφορές, προϊόντα ή και υπηρεσίες μειώνοντας τους την δυνατότητα εκείνη της έρευνας αγοράς ώστε να κάνουν την επιλογή τους.

Από την άλλη σε μια μονοπωλιακή ή ολιγοπωλιακή αγορά η υπάρχουσα εταιρεία αποκτά πολύ μεγάλη δύναμη κι επιρροή. Αυτό σημαίνει πως καθίσταται πολύ δύσκολο έως αδύνατο να δημιουργηθεί μία άλλη καινούρια εταιρεία παροχής ίδιων ή ομοειδών προϊόντων ή υπηρεσιών και πως, η όποια εμφάνιση, μιας νέας ανταγωνίστριας να πάψει να υφίσταται ή να αποστρέφεται λόγω της δύναμης εκείνης που κατέχει η υπάρχουσα.

Επιπλέον, η επιρροή η οποία θα έχει στην κοινωνία θα είναι αρκετά ισχυρή έτσι ώστε να ελέγχει την οικονομία, και κάτι τέτοιο θα καθυστούσε την οικονομία αρκετά εύθραυστη όπως για παράδειγμα σε μία πιθανή περίπτωση πτώχευσής της η οικονομία θα έμενε ξαφνικά χωρίς τη παροχή του προϊόντος ή της υπηρεσίας αλλά και πιθανότατα και της τεχνογνωσίας εκείνης την οποία θα κατείχε η εταιρεία αυτή.

Στις περισσότερες των περιπτώσεων οι ενισχύσεις αυτές, όπως για παράδειγμα οι συγχωνεύσεις εταιρειών, γίνονται ώστε να διασωθεί μία εξ αυτών ωστόσο σε άλλες περιπτώσεις ο σκοπός ή ο απώτερος σκοπός είναι η εξαπάτηση. Και εκεί ακριβώς, στις περιπτώσεις αυτές της εξαπάτησης καλείται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να κάνει τον ανάλογο έλεγχο.

Τέτοιες περιπτώσεις των οποίων έχει αποφευχθεί μια τέτοια κίνηση για μονοπωλιακό έλεγχο αγοράς αναφέρονται παρακάτω.

4.1. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην Ευρώπη

Από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αρκετές είναι οι εταιρείες εκείνες οι οποίες έχουν κατά καιρούς λάβει επιβολή προστίμων για διάφορες παραβάσεις. Εταιρείες οι οποίες είτε έχουν την έδρα τους σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δραστηριοποιούνται εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ)²⁵ είτε είναι εταιρείες με έδρα εκτός που ωστόσο οι υπηρεσίες τους παρέχονται και στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.

4.1.1. Telefonica²⁶

Πρόστιμο εκατόν πενήντα εκατομμυρίων ευρώ (150.000.000,00€) στην Telefonica για παραγκωνισμό των ανταγωνιστών από την αγορά της παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών.

«Το 2007 η Επιτροπή κίνησε διαδικασία κατά της ισπανικής εταιρείας τηλεπικοινωνιών Telefonica, η οποία καθόριζε περιθώριο μεταξύ της χονδρικής και της λιανικής τιμής των ευρυζωνικών συνδέσεων με το Διαδίκτυο σε επίπεδο τέτοιο που απέτρεπε την είσοδο ανταγωνιστών στην αγορά. Οι μικρές επιχειρήσεις και οι καταναλωτές πλήρωναν περισσότερα

²⁵ Ο Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος (Ε.Ο.Χ) δημιουργήθηκε το 1994 για να επεκτείνει την ισχύ των διατάξεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εσωτερική αγορά της στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (Ε.Ζ.Ε.Σ). Στον Ε.Ο.Χ ανήκουν η Νορβηγία, η Ισλανδία και το Λιχτενστάιν. Η Ελβετία είναι μέλος της Ε.Ζ.Ε.Σ αλλά δεν συμμετέχει στον Ε.Ο.Χ. Η Ε.Ε και οι εταίροι του Ε.Ο.Χ (Νορβηγία και Ισλανδία) συνδέονται επίσης με μια σειρά από «βόρειες πολιτικές» και μέσω φόρουμ που επικεντρώνονται στις ταχέως εξελισσόμενες βόρειες περιοχές της Ευρώπης και στην περιοχή της Αρκτικής στο σύνολό της. Το 1992, οι τότε επτά χώρες της Ε.Ζ.Ε.Σ διαπραγματεύτηκαν μια συμφωνία που θα τους επέτρεπε να συμμετάσχουν στο φιλόδοξο σχέδιο της εσωτερικής αγοράς της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το οποίο είχε ξεκινήσει το 1985 και ολοκληρώθηκε στα τέλη του 1992. Η συμφωνία του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ) υπεγράφη στις 2 Μαΐου 1992 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1994. Ωστόσο, τα μέλη της Ε.Ζ.Ε.Σ/Ε.Ο.Χ σύντομα μειώθηκαν: η Ελβετία αποφάσισε να μην κυρώσει τη συμφωνία, ύστερα από το αρνητικό αποτέλεσμα του σχετικού δημοψηφίσματος, ενώ η Αυστρία, η Σουηδία και η Φινλανδία προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 1995. Στον ΕΟΧ παρέμειναν μόνο η Ισλανδία, η Νορβηγία και το Λιχτενστάιν. Τα 10 νέα κράτη μέλη που προσχώρησαν στην ΕΕ την 1η Μαΐου 2004, καθώς και η Βουλγαρία και η Ρουμανία το 2007 και η Κροατία το 2013, εντάχθηκαν αυτόματα στον ΕΟΧ.

(http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/el/displayFtu.html?ftuId=FTU_6.5.3.html (τελευταία επίσκεψη 25/07/2017))

²⁶ http://ec.europa.eu/competition/consumers/how/index_en.html (τελευταία επίσκεψη 25/7/2017)

για τις ευρυζωνικές υπηρεσίες στην Ισπανία από,τι στις άλλες χώρες της ΕΕ. Η Επιτροπή επέβαλε στην Telefónica πρόστιμο ύψους 151,75 εκατ. ευρώ»²⁷

«8. Η Επιτροπή συνέχισε να επιβάλλει κυρώσεις σε περιπτώσεις κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης, και μάλιστα σε βιομηχανίες δικτύου, οι οποίες διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο για την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης. Στις 4 Ιουλίου, η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση κατά του ισπανικού κατεστημένου τηλεπικοινωνιακού φορέα Telefónica για σοβαρότατη κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης του στην ισπανική αγορά ευρυζωνικών επικοινωνιών. Επιβλήθηκε πρόστιμο ύψους 151.875.000 ευρώ. Η επίδικη συμπεριφορά αφορούσε συμπίεση των περιθωρίων από την Telefónica μεταξύ των χονδρικών τιμών που χρέωνε στους ανταγωνιστές της και των λιανικών τιμών που χρέωνε στους δικούς της πελάτες από το 2001 έως το 2006.»²⁸

4.1.2. Wanadoo Interactive²⁹

Μια άλλη περίπτωση είναι οι καταχρήσεις τιμών από την εταιρεία τηλεπικοινωνιών της Γαλλίας, Wanadoo Interactive θυγατρική εταιρεία της France Telecom η οποία προσπάθησε να αποκτήσει μεγάλο μέρος της αγοράς τηλεπικοινωνιών της Γαλλίας με αθέμητες τιμολογιακές πρακτικές.

«Τα έτη 2001 και 2002 η Wanadoo Interactive, θυγατρική της France Télécom, πωλούσε εσκεμμένα τις υπηρεσίες ADSL και eXtense σε τιμή πολύ κατώτερη του κόστους χονδρικής για να μεγιστοποιήσει το μερίδιο αγοράς και να εκδιώξει τους ανταγωνιστές της από την αγορά. Η τακτική αυτή μπορεί να οδηγήσει βραχυπρόθεσμα σε μείωση τιμών, αλλά μακροπρόθεσμα είτε οδηγεί σε υψηλότερες τιμές είτε μειώνει τα κίνητρα για καινοτομία και νέες υπηρεσίες. Το 2003 η Επιτροπή επέβαλε στην Wanadoo Interactive πρόστιμο ύψους 10,35 εκατομμυρίων ευρώ για κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης της στην αγορά. Η France Télécom μείωσε τις τιμές χονδρικής πάνω από 30% για όλες τις επιχειρήσεις, αποκαθιστώντας με αυτόν τον τρόπο την

²⁷ <http://curia.europa.eu> (τελευταία επίσκεψη 07/07/2017)

²⁸ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52008DC0368&from=EL>

²⁹ http://ec.europa.eu/competition/consumers/how/index_en.html (τελευταία επίσκεψη (25/7/2017)

ομαλή λειτουργία της αγοράς. Έκτοτε, η αγορά για την πρόσβαση υψηλής ταχύτητας στο Διαδίκτυο αναπτύσσεται με πολύ ταχύτερο ρυθμό».³⁰

Το Ευρωπαϊκό δικαστήριο στις 30 Ιανουαρίου 2007, για την υπόθεση T-340/03 εξέδωσε την απόφαση του σχετικά με την προσφυγή της France Télécom η οποία ζητούσε μείωση του προστίμου του οποίου της επιβλήθηκε. Συγκεκριμένα το νομικό πλαίσιο της απόφασης είχε αναρτηθεί ως:

«Στην υπόθεση T-340/03, France Télécom SA, πρώην Wanadoo Interactive SA, με έδρα στο Παρίσι (Γαλλία), εκπροσωπούμενη από τους O. Brouwer, H. Calvet, M. Pittie, J. Philippe και T. Janssens, δικηγόρους, προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης αρχικώς από τους S. Rating και É. Gippini Fournier, στη συνέχεια, από τον M. Gippini Fournier,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο αίτημα ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής της 16ης Ιουλίου 2003 σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου [82 ΕΚ] (υπόθεση COMP/38.233 — Wanadoo Interactive) ή, επικουρικώς, αίτημα ακυρώσεως του επιβληθέντος στην προσφεύγουσα προστίμου ή μειώσεως του ποσού του»³¹

Όπως γίνεται αντιληπτό, η France Télécom κινήθηκε νομικά για την απόφαση της επιβολής προστίμου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεωρώντας άδικη την κίνηση αυτή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και πως αυτό γίνεται για να εμποδίσει την ανάπτυξη της εταιρείας και κατ' επέκταση την αποφυγή των πελατών να προτιμήσουν αυτήν έναντι άλλων αντίπαλων εταιρειών παροχής διαδικτυακών υπηρεσιών.

Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

- *«Στο πλαίσιο της αναπτύξεως της υψηλής ταχύτητας προσβάσεως στο Διαδίκτυο, η Επιτροπή αποφάσισε, τον Ιούλιο του 1999, να κινήσει εντός της Ευρωπαϊκής Ενώσεως*

³⁰ Ibid

³¹ Απόσπασμα τελεσίδικης απόφαση του Πρωτοδικείου (πέμπτο πενταμελές τμήμα) της 30^{ής} Ιανουαρίου 2007

τομεακή έρευνα βάσει των εξουσιών που της απονέμει το άρθρο 12, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων [81] και [82] της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25), όσον αφορά, μεταξύ άλλων, την παροχή υπηρεσιών προσβάσεως σε τοπικό βρόχο και τη χρήση του οικιακού τοπικού βρόχου. Βάσει των στοιχείων που συγκεντρώθηκαν στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή αποφάσισε να εξετάσει λεπτομερώς τους όρους τιμολογήσεως της παροχής υπηρεσιών υψηλής ταχύτητας προσβάσεως στο Διαδίκτυο από τη Wanadoo Interactive SA (στο εξής: WIN) στους πελάτες που διαμένουν στη Γαλλία. Προς τούτο, κίνησε αυτεπαγγέλτως διαδικασία τον Σεπτέμβριο του 2001.

- Η WIN, κατά την επίμαχη περίοδο, αποτελούσε εταιρία του ομίλου France Télécom. Το κεφάλαιο της ανήκε κατά το 99,9 % στη Wanadoo SA. Η συμμετοχή της France Télécom στο κεφάλαιο της Wanadoo κυμαινόταν μεταξύ 70 και 72,2 % κατά την επίμαχη περίοδο. Ο όμιλος της Wanadoo και των θυγατρικών της (στο εξής: όμιλος Wanadoo) ασκούσε όλες τις σχετικές με το Διαδίκτυο δραστηριότητες του ομίλου France Télécom καθώς και τις δραστηριότητες εκδόσεως τηλεφωνικών καταλόγων. Στον όμιλο Wanadoo, η WIN ήταν επιφορτισμένη με τα λειτουργικά και τεχνικά καθήκοντα σχετικά με τις υπηρεσίες προσβάσεως στο Διαδίκτυο εντός του γαλλικού εδάφους, περιλαμβανομένων των υπηρεσιών ADSL (Asymmetric Digital Subscriber Line, ψηφιακή ασυμμετρική σύνδεση).

- Η Επιτροπή απηύθυνε στη WIN μια πρώτη ανακοίνωση αιτιάσεων στις 19 Δεκεμβρίου 2001 (στο εξής: πρώτη ανακοίνωση αιτιάσεων) και μια συμπληρωματική ανακοίνωση αιτιάσεων στις 9 Αυγούστου 2002 (στο εξής: συμπληρωματική ανακοίνωση αιτιάσεων), στις οποίες η WIN απάντησε στις 4 Μαρτίου και στις 23 Οκτωβρίου 2002, αντιστοίχως.

- Στις 16 Ιανουαρίου 2003, η Επιτροπή απηύθυνε στη WIN έγγραφο το οποίο χαρακτήρισε ως «έγγραφο οχλήσεως» (στο εξής: έγγραφο οχλήσεως), επιτρέποντάς της συγχρόνως την πρόσβαση στον φακέλο στον οποίο στηρίχθηκε το εν λόγω έγγραφο. Η WIN πράγματι έλαβε γνώση των στοιχείων του φακέλου στις 23 και 27 Ιανουαρίου 2003. Με έγγραφο της 26ης Φεβρουαρίου 2003, η WIN ζήτησε από την Επιτροπή διευκρινίσεις επί διαφόρων σημείων του εγγράφου οχλήσεως. Η Επιτροπή απάντησε με έγγραφο της 28ης Φεβρουαρίου 2003, οπότε η WIN υπέβαλε υπόμνημα προς απάντηση στο έγγραφο οχλήσεως στις 4 Μαρτίου 2003

• Με απόφαση της 16ης Ιουλίου 2003, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου [82 EK] (υπόθεση COMP/38.233 — Wanadoo Interactive) (στο εξής: απόφαση), η Επιτροπή διαπίστωσε ότι «η [WIN] παρέβη το άρθρο 82 [EK] εφαρμόζοντας για τις υπηρεσίες της eXtense και Wanadoo ADSL επιθετικές τιμές οι οποίες δεν της παρέχουν τη δυνατότητα να καλύψει τα κυμαινόμενα έξοδά της μέχρι τον Αύγουστο του 2001 και τα συνολικά έξοδά της από τον Αύγουστο του 2001, στο πλαίσιο σχεδίου προληπτικής καταλήψεως της αγοράς υψηλής ταχύτητας προσβάσεως στο Διαδίκτυο σε πολύ σημαντικό στάδιο της αναπτύξεως της» (άρθρο 1). Η Επιτροπή τη διέταξε να παύσει την εν λόγω παράβαση (άρθρο 2) και της επέβαλε πρόστιμο 10,35 εκατομμυρίων ευρώ (άρθρο 4).

• Η απόφαση ορίζει ως επίμαχη αγορά τη γαλλική αγορά υψηλής ταχύτητας προσβάσεως στο Διαδίκτυο για τους ιδιώτες πελάτες. Τα προϊόντα που αφορά η παράβαση είναι οι υπηρεσίες υψηλής ταχύτητας προσβάσεως στο Διαδίκτυο μέσω της τεχνολογίας ADSL (Wanadoo ADSL και eXtense).

• Κατά την απόφαση, στην περίπτωση της Wanadoo ADSL, ο συνδρομητής όφειλε, κατά την επίμαχη περίοδο, να καταβάλλει μηνιαία συνδρομή στη France Télécom για την παροχή υπηρεσίας και τη μίσθωση διαμορφωτή-αποδιαμορφωτή (modem) ADSL από τη France Télécom, καθώς και συνδρομή στη WIN λόγω της ιδιότητάς της ως παρέχουσας πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Στο πλαίσιο της υπηρεσίας eXtense, ο διαμορφωτής-αποδιαμορφωτής αγοράστηκε από τον χρήστη, ο οποίος κατέβαλλε απλώς μηνιαία συνδρομή στη WIN αντιστοιχούσα στην παρεχόμενη από τη France Télécom υπηρεσία και στην απεριόριστη πρόσβαση στο Διαδίκτυο με κατ' αποκοπή τέλος. Κατόπιν εξετάσεως διαφόρων στοιχείων, μεταξύ των οποίων τα μερίδια αγοράς (211η έως 222η αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως) και τις συνέπειες της «συνδέσεως» με τη France Télécom (223η έως 228η αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως), η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η WIN κατέχει δεσπόζουσα θέση στην επίμαχη αγορά. Κατόπιν αυτού, επιδίωξε να αποδείξει ότι η πρακτική τιμών κατώτερων του κόστους την οποία εφαρμόζει η WIN εμπίπτει στο πλαίσιο ηθελημένης επιθετικής στρατηγικής με σκοπό να «αποκλείσει προληπτικώς» την αγορά και, ως εκ τούτου, αποτελεί κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως κατά την έννοια του άρθρου 82 EK (254η αιτιολογική σκέψη).

• Η απόφαση καθορίζει ως αφετηρία της περιόδου παραβάσεως την 1η Μαρτίου 2001 και ως τέλος τη 15η Οκτωβρίου 2002, ημερομηνία θέσεως σε ισχύ του μέτρου που πρότεινε η

France Télécom τον Μάρτιο του 2002. Τα κυμαινόμενα έξοδα δεν καλύφθηκαν από τις τιμές που ίσχυσαν από τον Μάρτιο μέχρι τον Αύγουστο του 2001 και τα συνολικά έξοδα δεν καλύφθηκαν από της τελευταίας αυτής ημερομηνίας (άρθρο 1 της απόφασης, βλ. ανωτέρω σκέψη 5).

• *Η απόφαση αυτή κοινοποιήθηκε στις 23 Ιουλίου 2003 στη WIN, η οποία ζήτησε την ακύρωση της με δικόγραφο που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 2 Οκτωβρίου 2003.*

• *Κατόπιν συγχωνεύσεως πραγματοποιηθείσας την 1η Σεπτεμβρίου 2004, η France Télécom SA υπεισήλθε στα δικαιώματα της WIN.*

Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- *να ακυρώσει την απόφαση·*
- *επικουρικώς, να εξαφανίσει το πρόστιμο ή να μειώσει το ποσό του·*
- *να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.*

Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- *να απορρίψει την προσφυγή*
- *να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα»³²*

4.1.3. Ryanair³³

Στον τομέα των αερομεταφορών υπήρξε η απαγόρευση της εξαγοράς της Aer Lingus από τη Ryanair όταν η δεύτερη έθεσε το σημαντικό αυτό θέμα προς ερώτηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

«Το 2006 ο αερομεταφορέας χαμηλού κόστους Ryanair ενημέρωσε την Επιτροπή ότι ήθελε να εξαγοράσει τον ιρλανδικό εθνικό αερομεταφορέα Aer Lingus. Η Επιτροπή εξέτασε τις πιθανές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και στους καταναλωτές, κυρίως στα 14 εκατ. και πλέον επιβάτες που ταξιδεύουν από και προς την Ιρλανδία κάθε χρόνο. Η συνένωση των 2 αερογραμμών θα δημιουργούσε μια εταιρεία με μονοπωλιακή ή δεσπόζουσα θέση σε 35

³² Ibid

³³ http://ec.europa.eu/competition/consumers/how/index_en.html (τελευταία επίσκεψη (25/7/2017))

δρομολόγια προς και από την Ιρλανδία,, περιορίζοντας με αυτόν τον τρόπο τις δυνατότητες επιλογής των καταναλωτών και αυξάνοντας πιθανότατα τις τιμές. Η Ryanair είχε μια ευκαιρία να προτείνει λύσεις για την αποκατάσταση του ανταγωνισμού σε αυτά τα δρομολόγια, αλλά η απάντησή της δεν κρίθηκε ικανοποιητική. Για τον λόγο αυτό η Επιτροπή δεν έκανε δεκτή την εξαγορά. Καρτέλ για την αεροπορική μεταφορά φορτίων»³⁴

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στις 06 Ιουλίου 2010, για την υπόθεση T-411/07 εξέδωσε την απόφαση του σχετικά με την προσφυγή της Aer Lingus Group plc, η οποία ήταν υποστηριζόμενη από τη Ryanair Holdings plc η οποία ζητούσε την ακύρωση της απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για απαγόρευση εξαγοράς της από την Ryanair. Συγκεκριμένα το νομικό πλαίσιο της απόφασης είχε αναρτηθεί ως:

«Το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΚ) 139/2004 του Συμβουλίου, της 20ής Ιανουαρίου 2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ L 24, σ. 1, στο εξής: κανονισμός περί συγκεντρώσεων), υπό τον τίτλο «Ορισμός της συγκεντρώσεως» ορίζει τα εξής:

«1. Συγκέντρωση θεωρείται ότι υπάρχει όταν προκύπτει μόνιμη μεταβολή του ελέγχου από:

α) τη συγχώνευση δύο ή περισσότερων προηγουμένως ανεξάρτητων επιχειρήσεων ή τμημάτων επιχειρήσεων· ή

β) την απόκτηση, από ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστον επιχείρηση ή από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, άμεσα ή έμμεσα, με την αγορά τίτλων ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλο τρόπο, ελέγχου στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων.

2. Ο έλεγχος απορρέει από δικαιώματα, συμβάσεις ή άλλα μέσα τα οποία, είτε μεμονωμένα είτε σε συνδυασμό με άλλα, και λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών, παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικού επηρεασμού της δραστηριότητας μιας επιχείρησης [...].»

Το άρθρο 8 του κανονισμού περί συγκεντρώσεων, υπό τον τίτλο «Εξουσίες της Επιτροπής», ορίζει στην παράγραφο 4 αυτού:

³⁴ <http://curia.europa.eu> (τελευταία επίσκεψη 07/07/2017)

«Εφόσον η Επιτροπή διαπιστώνει ότι μια συγκέντρωση:

α) έχει ήδη πραγματοποιηθεί και ότι η συγκέντρωση αυτή έχει κηρυχθεί ασύμβατη με την κοινή αγορά

[...]

η Επιτροπή μπορεί:

- να απαιτεί από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις να λύσουν τη συγκέντρωση, ιδίως με τη διάλυση της συγχωνεύσεως ή τη διάθεση όλων των μετοχών ή στοιχείων του ενεργητικού που έχουν αποκτήσει, ούτως ώστε να επανέλθει η κατάσταση που επικρατούσε πριν από την πραγματοποίηση της συγκεντρώσεως. Στις περιπτώσεις που η αποκατάσταση αυτή δεν είναι δυνατή μέσω της λύσεως της συγκεντρώσεως, η Επιτροπή μπορεί να λαμβάνει οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο μέτρο για την κατά το δυνατόν επίτευξη αυτής της επανόδου στην προτέρα κατάσταση,*
- να διατάσσει τη λήψη άλλου κατάλληλου μέτρου για να εξασφαλίζει τη λύση της συγκεντρώσεως από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις, ή τη λήψη άλλων μέτρων αποκατάστασης, που απαιτεί η απόφασή της.*

Στις περιπτώσεις που εμπίπτουν [στο στοιχείο] α' του πρώτου εδαφίου, τα μέτρα αυτά μπορούν να επιβάλλονται είτε με απόφαση που λαμβάνεται δυνάμει της παραγράφου 3 είτε με χωριστή απόφαση.»

3 *Κατά το άρθρο 8, παράγραφος 5, του κανονισμού περί συγκεντρώσεων:*

«Η Επιτροπή μπορεί να λαμβάνει προσωρινά μέτρα κατάλληλα για την αποκατάσταση ή τη διατήρηση συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην περίπτωση που μια συγκέντρωση:

[...]

γ) έχει ήδη πραγματοποιηθεί και έχει κηρυχθεί ασύμβατη με την κοινή αγορά.»

4 *Το άρθρο 21 του κανονισμού περί συγκεντρώσεων, υπό τον τίτλο «Εφαρμογή του κανονισμού και δικαιοδοσία», ορίζει στην παράγραφο 3:*

*«Τα κράτη μέλη δεν εφαρμόζουν την εθνική τους νομοθεσία περί ανταγωνισμού στις συγκεντρώσεις επιχειρήσεων με κοινοτική διάσταση».*³⁵

4.1.4. MasterCard³⁶

Υπερβολική χρέωση επιχειρήσεων λιανικής για συναλλαγές μέσω πιστωτικών καρτών. Το 2007 η Επιτροπή Ανταγωνισμού έκρινε πως η MasterCard,³⁷ στις διασυνοριακές συναλλαγές μέσω όλων των τύπων καρτών καρτών (χρεωστικών, προπληρωμένων και πιστωτικών), εφάρμοξε, εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, Multilateral Interchange Fees (MIFs)³⁸ οι οποίες παρέβεναν τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σχετικά με τις περιοριστικές εμπορικές πρακτικές (άρθρο 81). Το συμπέρασμα που εξέδωσε η Επιτροπή ήταν πως σύμφωνα με το παραπάνω διογκωνόταν το κόστος αποδοχής της κάρτας χωρίς όμως να υπάρχει θετικό αποτέλεσμα για τον λιανοπωλητή και κατά συνέπεια της αποτελεσματικότητας. Αυτό σημαίνει πως ο τελικός καταναλωτής καλείται να πληρώσει μια υπηρεσία ή ένα προϊόν αρκετά ακριβότερο λόγω αυτής της χρήσης. Κάποια

³⁵ Απόσπασμα από την τελεσίδικη απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (τρίτο τμήμα) της 6^{ης} Ιουλίου 2010

³⁶ http://ec.europa.eu/competition/consumers/how/index_en.html (τελευταία επίσκεψη 25/7/2017)

³⁷ Στις 20 Απριλίου 2015 το Συμβούλιο εξέδωσε κανονισμό με τον οποίο καθορίζονται ανώτατα όρια για τις διατραπεζικές προμήθειες που εφαρμόζονται στις πληρωμές με χρεωστικές και πιστωτικές κάρτες. Με τον κανονισμό επιδιώκεται η μείωση του κόστους τόσο για τους εμπόρους λιανικής όσο και για τους καταναλωτές, καθώς και η δημιουργία μιας ενωσιακής αγοράς πληρωμών. Επιπλέον, χάρη στον κανονισμό, οι χρήστες θα μπορούν να αξιολογούν καλύτερα τα διάφορα μέσα πληρωμής προτού κάνουν την επιλογή τους. Κάθε φορά που ένας καταναλωτής πραγματοποιεί αγορά με τη χρήση κάρτας, η τράπεζα του κατόχου της κάρτας χρεώνει διατραπεζική προμήθεια στην τράπεζα του εμπόρου λιανικής. Παρότι οι καταναλωτές αγνοούν συνήθως την ύπαρξή τους, οι διατραπεζικές προμήθειες κοστίζουν στους εμπόρους λιανικής και, εν τέλει, στους καταναλωτές δεκάδες δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως. Το ύψος των προμηθειών ποικίλλει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, εγείροντας φραγμούς στην εσωτερική αγορά της ΕΕ.

<http://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2015/04/20/capping-fees-card-based-payments/> (τελευταία επίσκεψη 17/07/2017)

³⁸ Πολυμερείς Διατραπεζικές Προμήθειες
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32015R0751&from=EL>
(τελευταία επίσκεψη 17/07/2017)

καταστήματα μεταβίβαζαν είτε χωριστά είτε εντός της αξίας το κόστος της χρήσης της κάρτας. Σύμφωνα με το παραπάνω, όταν μια εταιρεία συνυπολόγιζε το κόστος χρήσης κάρτας εντός της αξίας καλούνταν να πληρώσουν τόσο οι καταναλωτές που πλήρωναν με κάρτα όσο και οι καταναλωτές που πλήρωναν με μετρητά.

Στην MasterCard δόθηκε ένα χρονικό περιθώριο συμμόρφωσης ώστε να καταργηθεί η προμήθεια αυτή όπου, σε αντίθετη περίπτωση η Επιτροπή θα επέβαλε ημερήσια χρηματική ποινή η οποία θα αντιστοιχούσε στο 3,5% του ημερήσιου παγκόσμιου κύκλου εργασιών που πραγματοποιήθηκε το προηγούμενο οικονομικό έτος.

Οφείλεται να σημειωθεί πως οι πολυμερείς διατραπεζικές προμήθειες δεν είναι παράνομες αυτές καθ' αυτές, αλλά σε ένα ανοικτό σύστημα καρτών πληρωμής δεν συμβιβάζονται με τους κοινοτικούς κανόνες ανταγωνισμού παρά μόνον εφόσον συμβάλλουν στην τεχνική και οικονομική πρόοδο και είναι προς όφελος των καταναλωτών.

«Επί σειρά ετών, η MasterCard επέβαλε ειδικές προμήθειες ("πολυμερείς διατραπεζικές προμήθειες") που καθόριζαν το ποσό με το οποίο θα χρέωναν οι τράπεζες τις επιχειρήσεις λιανικής για τις συναλλαγές μέσω πιστωτικών καρτών ή καρτών πληρωμών. Παρόλο που οι πράξεις αυτές είναι σχετικά φθηνές για τις τράπεζες, οι προμήθειες που χρεώνουν στις επιχειρήσεις λιανικής είναι υψηλές και συχνά ανέρχονται στο 1,2% κάθε συναλλαγής. Οι προμήθειες αυτές αύξησαν το κόστος των επιχειρήσεων λιανικής, με αποτέλεσμα οι καταναλωτές να επιβαρύνονται με υψηλότερες τιμές, είτε πληρώνουν με κάρτα είτε με μετρητά. Το 2007 η Επιτροπή απείλησε τη MasterCard με σημαντικές χρηματικές ποινές. Η MasterCard κατήργησε προσωρινά τις προμήθειες το 2008 και το 2009 ανακοίνωσε ότι θα τις μειώσει. Η VISA αποτελεί επί του παρόντος αντικείμενο έρευνας που διενεργεί η Επιτροπή για παρεμφερή πρακτική (υπόθεση σε εξέλιξη)»³⁹

39

http://curia.europa.eu/juris/document/document_print.jsf;jsessionid=9ea7d0f130d52ed0d5ab27354bbab930cdbe1e725f18.e34KaxiLc3eQc40LaxqMbN4Pah4Ke0?doclang=EL&text=&pageIndex=0&part=1&mode=DOC&docid=147066&occ=first&dir=&cid=295512 (τελευταία επίσκεψη 25/07/2017)

4.1.5. Google⁴⁰

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέβαλε πρόστιμο 2,42 δισ. ευρώ στην Google λόγω παραβίασης των αντιμονοπωλιακών κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁴¹. Η Google καταχράστηκε τη δεσπόζουσα θέση που κατέχει στην αγορά μηχανών αναζήτησης, παρέχοντας παράνομο πλεονέκτημα σε άλλο προϊόν της Google, στη δική της υπηρεσία σύγκρισης τιμών.

*«...Αρνήθηκε την ευκαιρία σε άλλες εταιρείες να ανταγωνιστούν αξιοκρατικά και να καινοτομήσουν. Και, το πιο σημαντικό, αρνήθηκε στους Ευρωπαίους καταναλωτές τη δυνατότητα για πραγματική επιλογή υπηρεσιών και για πλήρη αξιοποίηση των οφελών της καινοτομίας».*⁴²

Το πρόστιμο που αφορούσε την Alphabet (μητρική εταιρεία της Google) αφορούσε περίπτωση από το 2008 όπου η αναφερόμενη εφάρμοσε μια στρατηγική ενάντια στους κανόνες δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιορίζοντας τους ανταγωνιστές της και προωθώντας περισσότερο ή και σε περιπτώσεις μόνο τα δικά της προϊόντα ενώ ταυτόχρονα υποβίβαζε τις ανταγωνιστικές υπηρεσίες σύγκρισης τιμών στα αποτελέσματα έρευνας που εμφάνιζε.

Η απόφαση που ανακοινώθηκε στις 27 Ιουνίου 2017 κατέληγε στο συμπέρασμα πως η Google (από το 2008) κατέχει δεσπόζουσα θέση στις αγορές γενικής διαδικτυακής αναζήτησης σε όλο τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και πως καταχράστηκε τη δεσπόζουσα θέση της στην αγορά, προσφέροντας παράνομο πλεονέκτημα στη δική της υπηρεσία σύγκρισης τιμών.

4.2. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην Ελλάδα⁴³

Από την εποπτεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεν θα μπορούσε να αποσιάζει και η ελληνική αγορά. Ως μέλος κι αυτή στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, έχει λάβει κι αυτή, με

⁴⁰ http://ec.europa.eu/competition/consumers/how/index_en.html (τελευταία επίσκεψη 25/7/2017)

⁴¹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1784_el.htm (τελευταία επίσκεψη 17/07/2017)

⁴² Δήλωση της Επιτρόπου για τον Ανταγωνισμό Margrethe Vestager (Ιούνιος 2017)

⁴³ http://ec.europa.eu/competition/consumers/how/index_en.html (τελευταία επίσκεψη 25/7/2017)

την σειρά, της προστίμα, παρατηρήσεις ή κανονιστικές οδηγίες για λανθασμένες ή παράνομες κρατικές ενισχύσεις όσον αφορά την δραστηριοποίηση τους εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με τους κανονισμούς ζητήθηκε από την Ελληνική Δημοκρατία να λάβει θέση ώστε να συνετιστούν οι επιχειρήσεις αυτές με τους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4.2.1. Ελληνικά Καζίνα⁴⁴

Στις 22 Οκτωβρίου 2015 το Γενικό Δικαστήριο εξέδωσε απόφαση σχετικά με τα Καζίνα Μοντ Παρνές, Κέρκυρας και Ρόδου τα οποία έως το 1994 είχαν τιμή εισιτηρίου πολύ χαμηλότερη από αυτήν την οποία είχαν τα υπόλοιπα καζίνα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

«Έως το 1994 λειτουργούσαν στην Ελλάδα τρία καζίνα, και συγκεκριμένα του Μοντ Παρνές, της Κέρκυρας και της Ρόδου. Η τιμή του εισιτηρίου καθοριζόταν από τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (στο εξής: ΕΟΤ), ο οποίος ανήκει στο Δημόσιο. Το 1997, η τιμή του εισιτηρίου, η οποία είχε καθοριστεί σε 2 000 δραχμές (περίπου 6 ευρώ) για το καζίνο του Μοντ Παρνές και σε 1 500 δραχμές για τα καζίνα της Κέρκυρας και της Ρόδου, καθορίστηκε σε 2 000 δραχμές για το καζίνο της Κέρκυρας. Ο νόμος 2160/1993 (ΦΕΚ Α' 118/19.7.1993) προέβλεπε ότι τα τρία αυτά καζίνα θα εξακολουθούσαν να λειτουργούν ως λέσχες του ΕΟΤ έως ότου η αρμόδια επιτροπή τους χορηγήσει άδεια λειτουργίας»⁴⁵.

Ουσιαστικά η παρατήρηση εστιάζεται στο γεγονός πως τα συγκεκριμένα καζίνα άνηκαν στο δημόσιο και γι' αυτό και διέπονταν από διαφορετική νομοθεσία έναντι των ιδιωτικών, οπότε και είχαν και διαφορετικό αντίτιμο εισόδου. Επιπλέον βάσει του Νόμου 2206/1994 δημιουργήθηκαν επιπλέον 6 καζίνα ώστε να σταθεροποιηθεί ο υγιής ανταγωνισμός.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, φυσικά, παρακινήθηκε ύστερα από κίνηση καταγγελίας που έκανε η Κοινοπραξία Τουριστική Λουτρακίου Α.Ε ΟΤΑ (επιχείρηση που εκμεταλλεύεται το καζίνο Λουτρακίου) στις 8 Ιουλίου 2009. Κατά την καταγγελία της παραπάνω Κοινοπραξίας, υποστήριζε πως το σύστημα εισιτηρίων των καζίνων ισοδυναμούσε με την χορήγηση

44

http://curia.europa.eu/juris/document/document_print.jsf?jsessionid=9ea7d0f130d52a9ce6e8d2cb4db0ad32d5766352f5ca.e34KaxiLc3eQc40LaxqMbN4Oc38Re0?doclang=EL&text=&pageIndex=0&part=1&mode=DOC&docid=170681&occ=first&dir=&cid=462689 (τελευταία επίσκεψη 27/07/2017)

⁴⁵ Ibid Άρθρο 1 «Ιστορικό της διαφοράς»

κρατικής ενισχύσης σε τρεις ομοειδείς επιχειρήσεις, αυτή του Μοντ Παρνές, του καζίνου της Κέρκυρας και του καζίνου Θεσσαλονίκης.⁴⁶

Το διατακτικό της προσβαλλομένης απόφασεως έχει ως εξής:

«Άρθρο 1

Οι κρατικές ενισχύσεις που έθεσε σε εφαρμογή η Ελληνική Δημοκρατία και συνίστανται στη διακριτική φορολογική μεταχείριση υπέρ ορισμένων καζίνων μέσω της εφαρμογής διαφόρων μερικώς επιτακτικών και παραλλήλως ισχυουσών νομικών διατάξεων που αφορούν:

- τον καθορισμό ενιαίου φόρου 80 % επί της τιμής των εισιτηρίων εισόδου, και*
- τον ορισμό δύο άνισων νόμιμων τιμών εισιτηρίων εισόδου ύψους 6 και 15 ευρώ αντίστοιχα για τα δημόσια και τα ιδιωτικά καζίνα, τέθηκαν παράνομα σε εφαρμογή από την Ελληνική Δημοκρατία κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά διότι προσδίδουν στα ακόλουθα καζίνα αποδέκτες: Regency Casino Mont Parnès, Regency Casino Thessaloniki και καζίνο Κέρκυρας (εφόσον το καζίνο Ρόδου δεν είναι πλέον αποδέκτης ενίσχυσης από τον Απρίλιο του 1999) αδικαιολόγητο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.*

Άρθρο 2

- 1. Η Ελληνική Δημοκρατία ανακτά από τα καζίνα αποδέκτες τη μη [συμβατή] ενίσχυση που αναφέρεται στο άρθρο 1, η οποία χορηγήθηκε μετά την 21η Οκτωβρίου 1999.*
- 2. Επί των ποσών των ενισχύσεων που πρέπει να ανακτηθούν οφείλονται τόκοι από την ημερομηνία που τέθηκαν στη διάθεση των δικαιούχων μέχρι τον χρόνο της πραγματικής τους ανάκτησης.*
- 3. Οι τόκοι υπολογίζονται με τη μέθοδο του ανατοκισμού, σύμφωνα με το κεφάλαιο V του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής.*
- 4. Η Ελληνική Δημοκρατία ακυρώνει κάθε εκκρεμούσα φορολογική διάκριση η οποία προβλέπεται στο πλαίσιο των ενισχύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 1 με ισχύ από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης.*

Άρθρο 3

- 1. Η ανάκτηση της ενίσχυσης που ορίζεται στο άρθρο 1 είναι άμεση και αποτελεσματική.*

⁴⁶ Ibid άρθρο 7 Ιστορικού (τελευταία επίσκεψη 28/07/2017)

2. Η Ελληνική Δημοκρατία εξασφαλίζει ότι η παρούσα απόφαση θα εφαρμοστεί εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησής της.

Άρθρο 4

1. Εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, η Ελληνική Δημοκρατία υποβάλλει τις ακόλουθες πληροφορίες στην Επιτροπή:

α) κατάλογο των αποδεκτών που έλαβαν ενισχύσεις βάσει του καθεστώτος που ορίζεται στο άρθρο 1, καθώς και το συνολικό ποσό των ενισχύσεων που έλαβε έκαστος στο πλαίσιο του επίμαχου μέτρου, υπολογιζόμενο σύμφωνα με τις οδηγίες που περιλαμβάνονται στην παρούσα απόφαση,

β) το συνολικό ποσό (αρχικό κεφάλαιο και τόκοι ανάκτησης) που θα πρέπει να ανακτηθεί από τον αποδέκτη,

γ) αναλυτική περιγραφή των μέτρων που έχουν ήδη ληφθεί ή πρόκειται να ληφθούν για συμμόρφωση με την παρούσα απόφαση,

δ) έγγραφα που αποδεικνύουν ότι έχει δοθεί εντολή στον αποδέκτη να επιστρέψει την ενίσχυση.

2. Η Ελληνική Δημοκρατία τηρεί την Επιτροπή ενήμερη σχετικά με την πρόοδο των εθνικών μέτρων που λαμβάνονται για την εκτέλεση της παρούσας απόφασης μέχρι την ολοκλήρωση της ανάκτησης των ενισχύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 1. Εφόσον της ζητηθεί από την Επιτροπή, παρέχει αμέσως πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που έχει ήδη λάβει ή πρόκειται να λάβει για να συμμορφωθεί με την παρούσα απόφαση. Παρέχει επίσης λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα ποσά της ενίσχυσης και των τόκων ανάκτησης που έχουν ήδη ανακτηθεί από τον αποδέκτη.

Άρθρο 5

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ελληνική Δημοκρατία.»⁴⁷

Σε αυτή την περίπτωση υπάρχει μία απόφαση από την πλευρά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όχι με πρόστιμο αλλά αντιθέτως με την υποστήριξη προς την χώρα όπου τα καζίνα λειτουργούν. Σύμφωνα λοιπόν με την παράγραφο 31⁴⁸ της ίδιας απόφασης και στην παράγραφο

⁴⁷ Ibid Άρθρο 19

⁴⁸

http://curia.europa.eu/juris/document/document_document_print.jsf;jsessionid=9ea7d2dc30d64d790ab28b5040fead5fd250914ce22e.e34KaxiLc3qMb40Rch0SaxuOaNf0?doclang=EL&text=&pageIn

«Επί του εννόμου συμφέροντος», με την απόφαση το Γενικό Δικαστήριο έκρινε πως η Ελληνική Δημοκρατία είχε περισσότερο συμφέρον από την πράξη αυτή παρά ζημία. Σύμφωνα λοιπόν με το παραπάνω και ακολουθώντας την παράγραφο 33 της ίδιας απόφασης⁴⁹ η Ελληνική Δημοκρατία, ως κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δύναται παραδεκτός να ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως, χωρίς να υποχρεούται να αποδείξει συναφώς έννομο συμφέρον.

4.2.2. Αθηναϊκή Ζυθοποιία

Ένα ακόμα ελληνικό παράδειγμα παρεμβολής της ομαλής και υγιούς αγοράς τόσο εντός της αγοράς όσο και για εταιρείες που θέλουν να δραστηριοποιηθούν στην Ελλάδα είναι από την Αθηναϊκή Ζυθοποιία.

Το ιστορικό της είναι πως καταχράστηκε σε μέγιστο βαθμό την δεσπίζουσα θέση της στην ελληνική αγορά μπίρας. Αναλυτικότερα, απαιτούσε από τους πελάτες της να πωλούν μόνο τα δικά της προϊόντα (Άμστελ μπίρα, μπίρα Heineken, μπίρα Αλφα, Fisher beer) και να μην πωλούν προϊόντα από αντίπαλες εταιρείες ή brand names που δεν υπήρχαν στην ελληνική αγορά από την ίδια. Αυτό συνέβαινε κυρίως σε μικρές επιχειρήσεις (ψιλικάτζίδικα, εστιατόρια, καφέ-μπαρ, κλαμπ κλπ) καθώς και στις τοπικές αγορές. Ακόμα, σε περιπτώσεις όπως τα σούπερ μάρκετ καταλάμβανε το μεγαλύτερο και αποδοτικότερο μέρος προβολής των παραπάνω προϊόντων έτσι ώστε ο καταναλωτής να προσανατολίζεται ευκολότερα προς τα δικά της προϊόντα.

Κατ' επέκταση, αυτό περιόριζε τους καταναλωτές σε πολύ συγκεκριμένα προϊόντα μπίρας τα οποία είτε δεν κάλυπταν τις ανάγκες τους είτε αναγκάζονταν να καταναλώνουν αυτά, μιας και δεν υπήρχαν άλλα ομοειδή προϊόντα μπίρας από ανταγωνίστριες εταιρείες.

Κατά το παραπάνω σκεπτικό η Μύθος Ζυθοποιία Α.Ε κινήθηκε εναντίων της Αθηναϊκής Ζυθοποιίας γνωρίζοντας πως χάνει μερίδιο της αγοράς που, ίσως, και να της αναλογεί ή τουλάχιστον να μην περιορίζονται τα προϊόντα της ή έστω, οι τελικοί καταναλωτές να έχουν την

dex=0&part=1&mode=DOC&docid=157502&occ=first&dir=&cid=393751 (τελευταία επίσκεψη 28/07/2017)

⁴⁹ Ibid

επιλογή ακόμα κι αν την απορρίψουν. Σαφώς το τελευταίο είναι καλύτερο από το να μην υπάρχει καθόλου η επιλογή.

*«Η υπόθεση της Αθηναϊκής Ζυθοποιίας έλαβε χώρα κατόπιν καταγγελίας της εταιρείας Μύθος Ζυθοποιία Α.Ε κατά της Αθηναϊκής Ζυθοποιίας Α.Ε και αυτεπάγγελτης έρευνας της Επιτροπής στην αγορά ζύθου για παραβάσεις του άρθρου 2 ν. 703/1977 (νυν 2 ν. 3959/2011) και 102 ΣΛΕΕ. Στην εν λόγω υπόθεση, η Ολομέλεια της Επιτροπής, με απόφασή της, έκρινε ότι η εταιρεία Αθηναϊκή Ζυθοποιία, η οποία δραστηριοποιείται, κυρίως, στην παραγωγή και εμπορία προϊόντων ζύθου, καταχράστηκε τη δεσπόζουσα θέση της, κατά παράβαση των άρθρων 2 του ν. 703/77, όπως ίσχυε (νυν 2 του ν. 3959/2011), και 102 ΣΛΕΕ και επέβαλε, ομοφώνως, πρόστιμο συνολικού ύψους € 31.451.211».*⁵⁰

Σύμφωνα με την παραπάνω παράγραφο, η πρώτη κέρδισε την κίνηση της εναντίων της δεύτερης ή έστω δικαιώθηκε. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί πως με την παραπάνω κίνηση δεν επωφελήθηκε μόνο η Μύθος Ζυθοποιία Α.Ε αλλά μαζί της δικαιώθηκαν και επωφελήθηκαν (ουσιαστικά στην πλάτη της) και οι μικρότερες εταιρείες παραγωγής και διάθεσης προϊόντων μπίρας.

4.2.3. Δ.Ε.Η⁵¹

Οι εταιρείες ΟΜΙΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ και ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Β.Ε.Α.Ε ενώθηκαν και κινήθηκαν εναντίων της Δ.Ε.Η Α.Ε καταγγέλλοντας την για κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης της⁵² τόσο ως προς την παραγωγή αλλά και ως προς την διάθεση ηλεκτρικής ενέργειας στις τιμές της λιανικής αγοράς. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού κινήθηκε και ακολουθώντας το νόμο 3959/2011 αποσαφηνίστηκε πως στο πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ των τριών εταιρειών θα πρέπει να διασφαλιστούν οι δύο καταγγέλλουσες. Αυτό αφορά στην διασφάλιση τους ως πάροχοι ηλεκτρικής ενέργειας.

Σύμφωνα με το παραπάνω η Δ.Ε.Η Α.Ε δεσμεύτηκε σε 4 σημεία:

⁵⁰ <https://www.epant.gr/Pages/DecisionsPerYear?year=2015&search=> (τελευταία επίσκεψη 02/08/2017)

⁵¹ Ibid

⁵² Σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 3959/2011 και 102 Σ.Λ.Ε.Ε

Το πρώτο είναι πως δεσμεύτηκε να παύσει την απόφαση της για διακοπή της συνεργασίας, η οποία είχε σταλεί με εξώδικα, για προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας προς την ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ αλλά και την καταγγελία της σύμβασης τους. Επίσης, για την ολοκλήρωση αλλά και την σωστή ενημέρωση όλων των μερών θα πρέπει η Δ.Ε.Η να κοινοποιήσει τα ανακλητικά εξώδικα εντός δέκα (10) ημερών.

Το δεύτερο σημείο αναφέρεται στην συνέχεια της προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας της παραπάνω εταιρείας με τους τρέχοντες όρους και τις τρέχουσες συνθήκες.

Τρίτον, θα πρέπει να γίνουν νέες διαπραγματεύσεις,⁵³ με την εταιρεία, και να προταθούν νέες τιμολογιακές αξίες για την προμήθεια της ηλεκτρικής ενέργειας καθώς πέραν του ότι θα πρέπει να τηρηθούν πρακτικά θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί και εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία που θα έχει γίνει αποδοχή των δεσμεύσεων από την Επιτροπή Ανταγωνισμού όπου θα θεωρηθούν και ολοκληρωθείσες.

Τέλος, «να απέχει από την υιοθέτηση, έκδοση, υποβολή ή εφαρμογή παρόμοιων αποφάσεων, δηλώσεων, συστάσεων, ανακοινώσεων και εν γένει λήψη αντίστοιχων μέτρων μέχρι την καθ' οιονδήποτε τρόπο ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων ή την κατ' άλλον τρόπο επίλυση της διαφοράς, υπό τον όρο ότι η ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΝ θα εξακολουθήσει να καταβάλλει το καταβαλλόμενο και σήμερα ανταγωνιστικό τίμημα, χωρίς η καταβολή αυτή να συνεπάγεται αποδοχή των θέσεων της ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΝ σε ό,τι αφορά στην τιμολόγηση ηλεκτρικής ενέργειας, θέμα που θα αποτελέσει αντικείμενο της κατά τα ανωτέρω προβλεπόμενης άμεσης διαπραγμάτευσης μεταξύ των μερών ή της κατ' άλλο τρόπο επίλυσης της διαφοράς.»⁵⁴

⁵³ Στην βάση του Κώδικα Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας σε Πελάτες και των Βασικών Αρχών Τιμολόγησής του και του ν.4336/2015 (παρ Γ, Αρ. 4.3)

⁵⁴ <https://www.epant.gr/Pages/DecisionsPerYear?year=2015&search=> (τελευταία επίσκεψη 02/08/2017)

Συμπέρασμα

Η παρούσα πτυχιακή εργασία παρουσιάζει την εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πως αυτή ξεκίνησε για να φτάσει στην σημερινή της μορφή. Υπάρχουν πολλά θεσμικά όργανα για την σωστή λειτουργία και τον έλεγχο της ωστόσο, δίνεται έμφαση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Επιπλέον αναφέρονται και κάποιες αξίες που διέπουν την Ένωση και με αυτές χαράζει την πορεία της καθώς και το ιστορικό της. Οι αξίες διαδραματίζουν έναν σημαντικό ρόλο για την πολύγλωσση, πολυεθνική και πολυπολιτισμική Ένωση η οποία σέβεται τον κάθε λαό – έθνος που είναι ή θα θελήσει να είναι μέλος της.

Ο υγιής ανταγωνισμός εντός και εκτός αυτής είναι πολύ σημαντικός παράγοντας για την εξέλιξη και την ανάπτυξη της οικονομίας της. Έχει κανόνες και θεσμούς που διέπουν την ορθή του λειτουργία, πράγμα δύσκολο αλλά όχι ανέφικτο. Η Ένωση προσφέρει κάποιες οικονομικές ενισχύσεις σε εταιρείες, ελέγχοντας τες παράλληλα κατά πόσο τα χρήματα αυτά έχουν διανεμηθεί σωστά και τι αποτέλεσμα έχουν (θετικό ή αρνητικό) ή θα έχουν στην οικονομία της.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι ο κύριος θεσμός της και είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο και την διανομή των οικονομικών πόρων και για όσες εταιρείες δεν ακολουθούν τους κανόνες του υγιούς ανταγωνισμού, θέλοντας αυτές να τον βλάψουν, υπάρχει η διαδικασία της επιβολής των προστίμων για τα οποία υπεύθυνη είναι η ίδια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις εταιρειών που κλήθηκαν να πληρώσουν πρόστιμο παραβάσεων υγιούς ανταγωνισμού αλλά και περιπτώσεις χωρών όπως η Ελλάδα όπου η Επιτροπή έδωσε οδηγίες συμμόρφωσης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διευρύνεται, εξελίσσεται και δυναμώνει προσφέροντας στους ευρωπαίους πολίτες της όσα μια οικογένεια μπορεί να προσφέρει. Έχει όραμα, έχει και κανόνες, έχει πλεονεκτήματα αλλά και μειονεκτήματα ωστόσο για μία χώρα να είναι μέλος αυτής της οικογένειας είναι σίγουρα το μεγαλύτερο πλεονέκτημα.

Βιβλιογραφία

- Παναγιώτης Ι. Κανελλόπουλος, Το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Συνθήκη της Λισσαβόνας (5^η έκδοση), εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, 2010 (ISBN 978-960-445-578-2)
- Λάμπρος Π. Μπαμπαλιούτας – Κωνσταντίνος ΣΠ. Μητσόπουλος, Ερωπαϊκή ολοκλήρωση & περιφερειακή πολιτική της Ε.Ε., εκδόσεις Σάκκουλα, 2014 (ISBN 978-960-445-986-5)
- Αστέρης Δ. Πλιάκος, Το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης Θεσμικό & Ουσιαστικό Δίκαιο, εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, 2012 (ISBN 978-960-272-939-7)
- Ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης
https://europa.eu/european-union/index_el
- Ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
http://ec.europa.eu/competition/consumers/government_aid_el.html
- Ιστοσελίδα του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
<http://curia.europa.eu>
- Απόσπασμα από την τελεσίδικη απόφαση του Πρωτοδικείου (πέμπτο πενταμελές τμήμα) της 30ής Ιανουαρίου 2007
<http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?jsessionid=9ea7d0f130d6d923f05331d144f4b2e8e9055efd96c4.e34KaxiLc3eQc40LaxqMbN4PaheTe0?text=&docid=66047&pageIndex=0&doclang=EL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=193958>
- Pascal Fontaine «η Ευρωπαϊκή Ένωση με απλά λόγια – Η Ευρώπη σε 12 μαθήματα»
<https://publications.europa.eu/el/publication-detail/-/publication/2d85274b-0093-4e38-896a-12518d6>